

YU ISSN 0351-2851

ACROCEPHALUS

LETNIK VIII.
VOLUME VIII.

ŠTEVILKA 31-32
NUMBER 31-32

MAREC-JUNIJ 1987
MARCH-JUNE 1987

ACROCEPHALUS

Ornitološki suplement Biološkega vestnika

dvomesečno glasilo Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije,
Jugoslavija

bimonthly journal of Bird watching and bird study association of Slovenia,
Yugoslavia

naslov uredništva
editorial address

61000 Ljubljana, Langusova 10

urednik
editor

Iztok Geister
64202 Naklo, Pokopališka 13
tel. 064 47170

uredniški svet

dr. Matija Gogala, Janez Gregori,
Boris Kryštufek, dr. Sergej D. Matvejev,
Dare Šere, dr. Andrej Župančič

oblikovalec
designer

Iztok Geister

tipkanje
typing

Olga Sobočan

lektorja
lectors

Janko Kovačič (za slov. - for slov.)
Hinko Ciglič (za angl. - for angl.)

tisk
print

Sitotisk Janja & Andrej Košir
64209 Žabnica, Zgornje Bitnje 277

cena

500 din za številko

DRUŠTVO ZA OPAZOVANJE IN PROUČEVANJE PTIC SLOVENIJE - JUGOSLAVIJA
BIRD WATCHING AND BIRD STUDY ASSOCIATION OF SLOVENIA - YUGOSLAVIA

naslov
address

61000 Ljubljana, Langusova 10

predsednik
president

Rudolf Tekavčič
61351 Brezovica, Poštna 15
tel. 061 653506

podpredsednik
vicepresident

dr. Andrej Župančič
61000 Ljubljana, Veselova 10
tel. 061 216974

tajnik
secretary

Tomi Trilar
64000 Kranj, Pot v Bitnje 12
tel. 064 21806

blagajnik
treasurer

Dare Šere
Langusova 10, 61000 Ljubljana

žiro račun

50101-678-73884

izvršilni odbor
executive board

Franc Bračko, Janez Gregori, Peter Grošelj,
Tomaž Jančar, dr. Sergej D. Matvejev, Slavko
Polak, Borut Štumberger, Rudolf Tekavčič,
Tomi Trilar, Jana Vidic, dr. Andrej Župančič

letna članarina

2000 din za posameznike (do 16 let 100
din, za dijake in študente 1000 din)
in 20000 din za ustanove.

Uvodnik Editorial

Ko je pred leti časopisje pisalo, da je predsednik republike odlikoval ornitologe, mišljeni so bili v društvih za varstvo in vzgojo ptic pevk organizirani ljubitelji in gojitelji ptic, sem se takšnemu gledanju uprl z razmišljanjem na temo ali je opazovanje ptic družbeno potrebno delo. Ko pa so mi ob trideseti številki *Acrocephalus* na ljubljanski televiziji informacijo o jubileju podložili s sliko gojitelja golobov, se mi je sedemletna stavba sestavljena iz tridesetih števil v hipu sesula kot hiša iz kart. Le kako naj novinarjem dopovemo, da je naše delo resno in še kako potrebno, če pa se ob vsaki, ampak res prav ob vsaki, objavi na našo temo vedno znova jezimo ali smejemo. Samo spomnimo se naslovne strani *Dela* nekaj mesecev nazaj, ko smo pod sliko lahko prebrali, da je huda zima prisilila galebe, da so s slovenske obale prileteli v Ljubljano.

Svojčas sem zatrjeval, da je to, da naravovarstvena operativa (mišljeni so bili zavodi za varstvo naravne in kulturne dediščine, ne glede na to ali so se takrat tudi že tako imenovali) potrebuje favnistične podatke, najlepši dokaz za to, da je opazovanje ptic družbeno potrebno delo. Toda kaj, ko kljub zakonu o varstvu narave, nihče od investorjev od zavodov ni terjal ničesar drugega kot privolitve. Izgovor predstavnikov teh zavodov, da od nečesa pač morajo živeti, je paranoično načel naravovarstveno moralo. Samo sanjali smo lahko o tem, da bi zakon prisilil investitorje, da inventarizacijo vključijo v svoje programe, kar pa naj bi ne pomenilo tudi že apriorne privolitve.

V smislu 26.člena Navodil o vsebini izvedbenih aktov, med katere sodi tudi ureditveni načrt, ki je podlaga za izdajo lokacijskega dovoljenja za posege v naravo, je potrebno najprej valorizirati naravne, ekološke in krajinske značilnosti obravnavanega področja. Tako je v primeru načrtovanih hidromelioracij potrebno najprej inventarizirati floro in favno prizadetega področja. Za to je potrebno sodelovanje strokovnjakov raziskovalcev, ki na površini 500 ha z največ tremi tipi habitatov svoje delo lahko opravijo v približno 800-900 urah. Mednje sodi tudi ornitolog, ki naj bi svoje delo opravil v 80-90 urah. Po danes veljavnih cenah bi torej moral investitor za takšno ekspertizo odšteti nekaj več kot dve stari milijardi.

Če je tako, da sodi ornitologovo znanje med specialistična znanja, potem je opazovanje ptic ne samo družbeno potrebno delo, temveč tudi družbeno zelo cenjeno delo. Do leta 2000 naj bi bili po zamislih družbenih planerjev in apokaliptičnih jezdecev napredka vsi slovenski potoki regulirani in vsa polja ob njih tolikanj izboljšana, da bomo lahko vodili neodvisno zunanjo politiko. Toda čeravno bomo do takrat ornitologi v naši družbi cenjeni kot mesarji, po letu 2000 ne bomo imeli več pravega dela. "Slavček, slavček, slavček, kaj je bog? Kaj nebog? In kaj je tisto med njima?" je vzkliknil grški pesnik Seferis in mi s tem razložil mojo bolečino.

Iztok Geister

Sivi hudournik *Apus pallidus* gnezdi v Istri Pallid Swift *Apus pallidus* breeds in Istria

Dare Šere

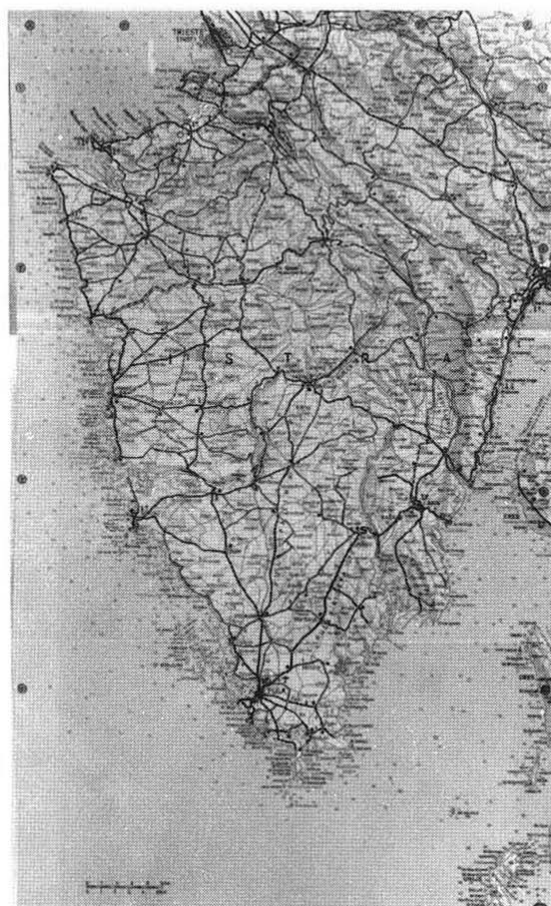
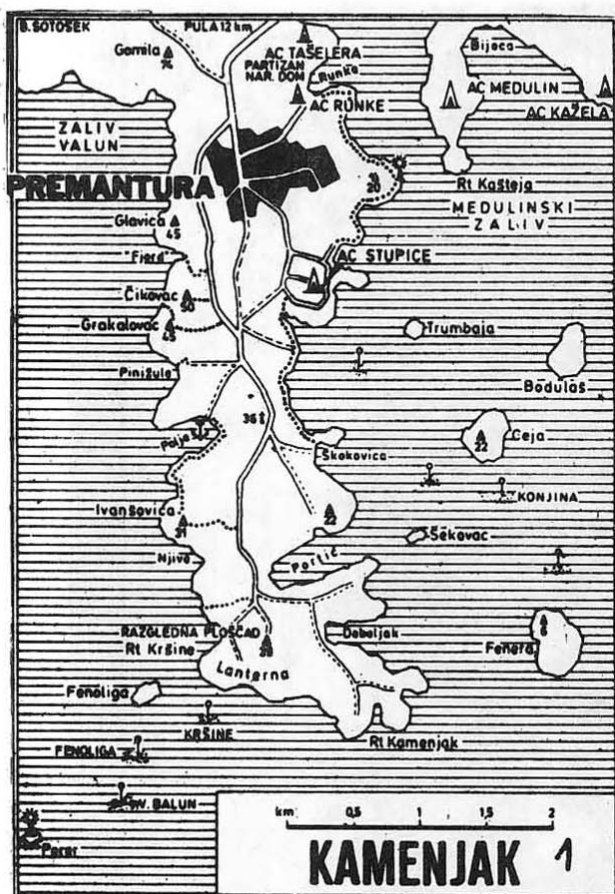
Sivi hudournik *Apus pallidus* gnezdi od južne Portugalske in Španije, severozahodne Afrike prek otokov in obal Sredozemlja do Grčije, Egipta in Male Azije. Znane so tri podvrste vrste *Apus pallidus* z naslednjo geografsko razširjenostjo (Cramp in Simmons 1985):

- A.p.illyricus* (Tschusi 1907): Jadransko morje z otoki
- A.p.brehmorum* (Hartert 1901): Kanarski otoki, otok Madeira, obala severne Afrike, severozahodni Egipt, južna Španija in Portugalska, južna Francija, zahodna in južna Italija, južna Grčija in Ciper ter Turčija
- A.p.pallidus* (Schelley 1870): Egipt, hribovje Sahare, Banc d'Arguin in od Levanta do Pakistana.

Najbolj zanimivo je dejstvo, da je najtemnejša podvrsta sivega hudournika *A.pallidus illyricus* tudi endemična podvrsta naše jadranske obale in otokov. V naši ornitološki literaturi je sivega hudournika temeljito opisala in obdelala Renata Rucner (Larus 1968). Zanimive so uvodne misli tega članka: "Med predstavniki jugoslovanske ornitofavne je sivi hudournik *A.pallidus* zanesljivo spadal med vrste, ki so tekom prejšnjih desetletij delale precejšnje težave tujim in domačim ornitologom. V običajni ornitološki literaturi je prikazano gnezdenje omenjene vrste v našem obalnem področju, redko pa so navedeni tudi podatki o lokalitetah gnezdenja." (Rucner 1968)

Od 20.6 do 1.7.1986 sem bil na poletnem dopustu v Premanturi pri Puli (Istra), kjer sem ob tej priložnosti obiskal tudi rt Kamenjak. 27.6.1986 sem na koncu rta Kamenjaka opazoval z višjega mesta hudournike, ki so leteli nad morjem, občasno pa so se izgubili pod menoj. Ker sem te hudournike opazoval z višjega mesta in jih s tem imel pod seboj, mi ni bilo težko prepoznati sivega hudournika *A.pallidus*. Opazil sem svetle peruti (sivorjave barve), kakor tudi svetlejšje ostale dele telesa, gledano seveda z vrha. Okvirno gledano, me je barva teh sivih hudournikov še najbolj spominjala na preletne breguljke *R.riparia*, katere sem na prvi pogled najhitreje dooločeval, kadar so bile na preletu v Stožicah in bile ob tem pomešane z ostalimi vrstami lastovk. Te lastovke pa sem prav tako opazoval z višjega mesta (nasip ob reki Savi). Ravno po tej značilni svetli barvi sem takoj ugotovil, da v tem primeru ne gre za črne hudournike *A.apus*, ki so običajno precej temnejši (včasih skoraj črni).

Kasneje sem opazil, da sivi hudourniki izginjajo pod menoj v dva manjša zaliva, obdana s skalnato steno. Skalnata pečina (če jo sploh lahko tako imenujem) je v obliki črke u ali črke v. Levi krak je bolj podoben skalnatemu useku z dobro ohranjenim skalnatim stropom. Širina prvega zaliva je približno 5 m, medtem ko je višina od morja do zunanega stropa 8 metrov. Nadaljnja 2 metra pa sta primerna za gnezdenje. To pomeni, da je od morja do vrha skalnatega predela približno 10 metrov. Opisani levi krak skalovja nato prehaja v desni del, ki za razliko od prejšnjega nima stropa, ampak je običajen zaliv z obojestransko skalnato steno. Ta drugi zaliv je malo širši in tudi daljši, vendar za gnezdenje ni tako primeren, ker v skalnati steni ni dovolj ustreznih skalnatih razpok. Istega dne (27.6.) sem dalj časa opazoval sive hudournike, kako so obletavali ta skalnati predel. Opazil sem, da so najbolj aktivni zjutraj in proti večeru. Ugotovil sem 5 gnezd v levem predelu prvega zaliva, eno gnezdo pa v desnem predelu drugega zaliva. Vsa gnezda so v vodoravni skalnati razpoki, izjema je samo eno gnezdo, ki je bilo skrito v nekakšnji skalnati vdolbini. Vsa gnezda so bila 8 metrov nad morjem in možno je bilo opazovati te špranje z oddaljenosti 4 - 6 metrov. Sivi hudourniki so občasno prinašali hrano za mladiče, včasih pa so mi leteli tik nad glavo in se ob tem značilno oglašali.

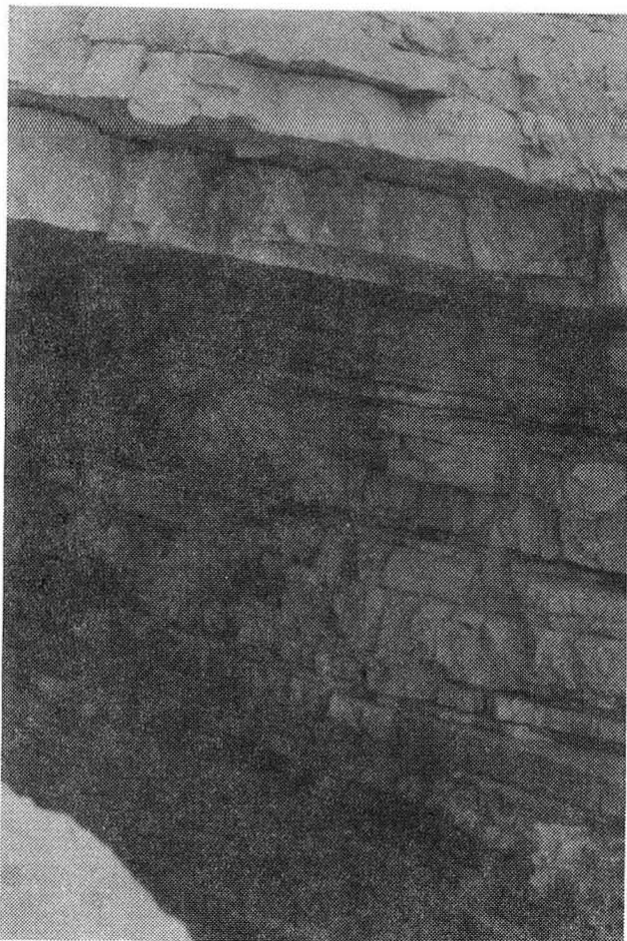
1. Rt Kamenjak, skrajni južni konec polotoka Istra
1. Cape Kamenjak, the extreme southern tip of the Istrian Peninsula

2. Polotok Istra
2. The Istrian Peninsula

3. Spodmol v katerem gnezdiyo sivi hudourniki (D.Šere)
3. Overhanging rock in which breed a number of Pallid Swifts (D.Šere)

Občasno pa ni bilo videti nobenega primerka. Kar naenkrat pa so se sivi hudourniki pojavili v letu nad morjem. Opazil sem, da se v eni skalnati razpoki vidi gnezdo, in to s prostim očesom. Več časa in pozornosti sem namenil opazovanju tega gnezda, ob tem pa sem si pomagal z daljnogledom. Gnezdo je bilo videti bolj površno narejeno iz nedoločenega materiala, vmes pa je bilo videti bela ptičja peresa. V gnezdu je bil stalno eden izmed staršev, tako da sem sprva pomislil, da še vali. Ob

4. Skalna razpoka v kateri je videti gnezdo sivega hudournika (D. Šere)
 4. Crevice, in which Pallid Swift's nest can be seen (D. Šere)

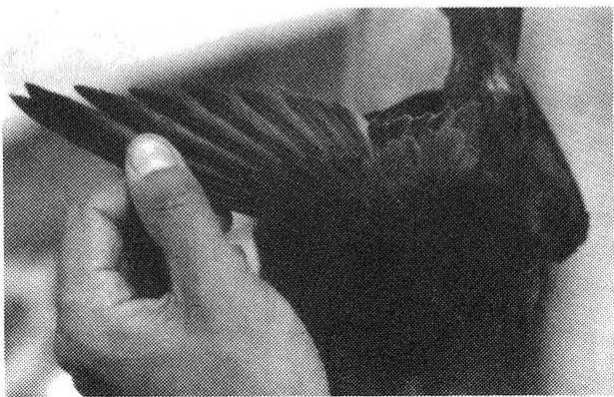

5. Par sivih hudournikov pred vhodom v gnezdišče (D. Šere)
 5. Pair of Pallid Swifts in front of the entrance to the nest site (D. Šere)

menjavi staršev na gnezdu sem opazil dva še ne s perjem poraščena mladiča. Oba starša sta ju izmenično hranila in grela. Ko sem z daljnogledom opazoval starše, sem opazil, da gre sedaj zanesljivo za sive hudournike *A. pallidus*, in to po naslednjih značilnostih: svetlo čelo in belkasto grlo ter v celoti svetlejšje perje zgornjega dela peruti. Moji prisotnosti niso posvečali večje pozornosti, le včasih je kateri letel tik ob moji glavi in se ob tem karakteristično oglašal. V celoti poslušano je to oglašanje (brlizganje) zelo podobno običajnemu hudourniku *A. apus*. Hkrati sem opazoval največ dvanajst primerkov. Velikokrat so sivi hudourniki prileteli z morja naravnost v ta dva skalnata useka oz. zaliva, se pri tem glasno oglašali in napravili pri tem manevru tudi po več krogov. Nato so gnezdišče zapustili, ne da bi prileteli v gnezdo. Zatem so se spet vračali v to ožino in tudi tako hitro izginili, kot so včasih iznenada prileteli.

29.6.86 sem se na isto mesto odpravil pozno popoldne, in to s fotoaparatom. Ta dan sem opazil največ štirinajst sivih hudournikov. Najbolj zanimivo je bilo to, da sta imela dva primerka izredno belino okrog kljuna. Šele kasneje se je izkazalo (ko sta priletela v neposredno bližino), da imata v kljunu belo perje za dograditev gnezda. Opazil sem, da sta oba siva hudournika zletela v skalnati predel (med oba useka), ker do sedaj nisem imel registriranega gnezda. To pomeni, da je bilo to že sedmo opazovano gnezdo ($5 + 1 + 1$). Opazil sem tudi, da je eno izmed petih gnezd skoraj v navpični skalnati luknji. Uspelo mi je oba starša v letu tudi fotografirati, ker se je večkrat zgodilo, da nista uspela v letu "zadeti" navpični vhod v gnezdo.

30.6.86 sem zjutraj ob 8^h opazoval gnezdišče sivih hudournikov, vendar sta priletela samo dva. Sklenil sem, da bom to gnezdišče obiskal čez 14 dni v juliju.

6. Perut sivega hudournika, A.p. illyricus, Kamenjak, julij 1986 (D.Šere)
 6. Pallid Swift's wing, A.p. Illyricus, Kamenjak, July 1986 (D.Šere)

- 7 Sivi hudournik med letom, Kamenjak, julij 1986 (D.Šere)
 7. Pallid Swift in flight, Kamenjak, July 1986 (D.Šere)

- 8 Sivi hudournik, podvrsta illyricus, Kamenjak, julij 1986 (D.Šere)
 8. Pallid Swift, race illyricus, Kamenjak, July 1986 (D.Šere)

16. in 17. julija 1986 sem se ponovno odpravil na rt Kamenjak pri Puli z namenom, da bi poizkusil katerega od hudournikov tudi ujeti in še na ta način zbrati nekatere biometrične in morfološke podatke. Pri tej dokaj zahtevni nalogi mi je ljubeznivo priskočil na pomoč kolega I. Geister, zunanji sodelavec Prirodoslovnega muzeja Slovenije. Že prvi dan popoldne sva imela posebne priprave za postavitve mreže (6 m x 3.3 m). Mrežo sva uspela vertikalno spustiti pred levi skalnati usek. Še kar hitro se je ujel en primerek sivega hudournika A. pallidus. Težava je nastopila kasneje, ko je bilo potrebno mrežo dvigniti in nato iz nje previdno vzeti sivega hudournika. Mrežo sva dvignila in jo položila na skale, sam pa sem zlezal pod mrežo in nekako mi je le uspelo hudournika izluščiti iz nje. Največji problem pa se je pojavil takoj zatem, ko sva ponovno postavila mrežo. Sivi hudournik se je zaletel v mrežo in se pri tem tudi z nogami prijel zanjo. Ko sva mrežo dvigovala navpično k sebi, se je hudournik z mreže "odpel" in odletel stran. Isto se je ponovilo naslednje jutro, vendar sva kmalu odkrila nov "prijem". Ko se je sivi hudournik prijel za mrežo, sva jo istočasno dvignila v horizontalni položaj. V tem primeru se je hudournik naenkrat znašel na vodoravni mreži (kot kruh na loparju). Iz tega položaja pa se ni mogel spustiti navzdol, še manj pa zleteti stran, ker se je držal mreže in se je naenkrat znašel kot na nekakšni ponjavi. Čeprav sem imel že izkušnje z običajnim hudournikom A. apus, sem kljub temu imel takoj od krempljev prebodene in krvave prste. Kasneje sva si pomagala z rokavico, vendar s tem pripomočkom izgubiš občutek v prstih. Ob tem prvem stiku sem ugotovil, da ima tudi sivi hudournik močne prste in ostre kremplje, kar mu omogoča, da si pomaga pri vletavanju in izletavanju iz gnezda oziroma špranje.

Skupaj so se to drugo jutro ujeli trije sivi hudourniki A. pallidus. Z vseh štirih primerkov sva zbrala biometrične in druge podatke. Tri primerke sva zaznamovala z obročki in jih izpustila. En primerek pa sem namenil ornitološki zbirki Prirodoslovnega muzeja Slovenije.

Št.obročka	Datum	Dolžina peruti	Spol	2 / 3 let.p.	Teža	Valilna pleša	Golitev 10.let.peresa
Ring number	Date	Wing lenhgt	Sex	2 / 3 prim.	Weight	Incubation Patch	Moult of 10 primary
114 988	17.7.86	177 mm	?	2=3	35.8 g	?	3
114 989	16.7.86	161 mm	?	2 3=1.5mm	31.0 g	x	0
114 960	17.7.86	171 mm	?	2 3=3 mm	42.5 g	x	3
Zbirka/Skin	17.7.86	168 mm	+	2 3=5 mm	36.0 g	x	3

Tabela 1: Biometrični in ostali podatki o ujetih sivih hudournikih (*A.pallidus*), rt Kamenjak (SR Hrvatska) julij 1986

Table 1: Biometrical and other data from the caught Pallid Swifts (*A.pallidus*), Cape Kamenjak, July 1986

Skromno število ujetih sivih hudournikov *A.pallidus* (4) nam da zanimiv razpon dolžine peruti (161 mm – 177 mm). Dolžina peruti po Rucnerju (1968) je 164 mm – 173 mm, po Lacku (Rucner 1968) pa 164 mm– 175 mm. Na osnovi podatkov lahko sklepamo, da je razpon dolžine peruti znatno večji (161 mm – 177 mm). S temi podatki o dolžini peruti se je sivi hudournik *A.pallidus* še bolj približal ali pa celo izenačil z običajnim hudournikom (*Apus apus*), za katerega je znan razpon dolžine peruti (165 mm – 182 mm) po Lacku (Rucner 1968). Kar se tiče razlike med vrhom 2. in 3. letalnega peresa sva ugotovila vse tri možne variante: 2. letalno pero je enako 3. letalnemu peresu (1 primerek), 2. letalno pero je daljše od 3. letalnega peresa za 1.5 mm (1 primerek) in drugo je krajše od 3. letalnega peresa za 3 – 5 mm (2 primerka). Ti podatki se ujemajo s podatki Lacka (1956), po Rucner (1968), da je pri sivem hudourniku *A.pallidus* 2.letalno pero krajše od 3. za 5 mm, običajno pa enako ali malo daljše zanimiva je primerjava razlike med zunanoma in so-sednjima repnima peresoma: 7. – 11 mm pri običajnem hudourniku *Apus apus* in 3 – 7 mm pri sivem hudourniku *A.pallidus* po Lacku (1956), (Rucner 1968). Te razlike žal na teh štirih ujetih primerkih nisva izmerila. Te podatke navajam zaradi primerjave z običajnim hudournikom (*A.apus*), vendar menim, da je bistvena razlika v barvi celotnega zgornjega dela in hrbta (svetlo rjave do sivkaste barve) ter peres trebuha, ki imajo svetle obrobe (to velja za sivega hudournika – *A.pallidus*). Medtem pa ima običajni hudournik *A.apus* temnejšo zgornjo stran, kakor tudi hrbet, in nima svetlih obrob na peresih trebuha. Ker je zelo verjetno, da bomo imeli priložnost opazovati eno ali drugo vrsto v naravi, lahko zaključim, da je sivi hudournik *A.pallidus* svetlejši (svetlo rjav do sivkast) medtem ko je običajni hudournik *A.apus* temne barve (temno siv do črn). Teža sivih hudournikov je znašala med 31 g do 42.5 g. Na treh primerkih je bila zaznavna valilna pleša, medtem ko je na enem primerku ni bilo opaziti. Zanimivi so tudi zbrani golitveni podatki. Vse kaže, da začne sivi hudournik s kompletno golitvijo že med samim gnezdenjem (glej tabelo 1). Golitev je označena s kodami od 0 – 5 (Ginn and Melville 1983). To pomeni, da označuje koda 0 še staro pero, medtem ko označuje koda 3 že novo pero v dolžini 1/3 do 2/3 običajne dolžine. Po znanih podatkih (Cramp and Simmons 1985) se odrasli primerko golijo po gnezdenju.

Od dopoldneva pa skoraj do večernih ur se je po skalah v neposredni bližini gnezd kar trlo različno oblečenih in obarvanih kopalcev. Ko sem v tej splošni zmešnjavi, direndaju in skakanju v vodo z bližnjih skal opazoval sive hudournike (brez fotoaparata), se le-ti niso dali motiti in so tik ob glavah in golih telesih priletali k svojim gnezdom in izletavali iz njih. Res pa je, da je bila glavna prehranjevalna aktivnost v jutranjih urah in tudi proti večeru, ko kopalcev že ni bilo več. V enem izmed ujetih hudournikov sem v kljunu našel mravljo in ostanke neke žuželke. Opazil sem tudi, da je v zraku pobral hrošča. Bilo je mogoče sklepati, da prinašajo mladičem hrano, ker je bilo grlo videti napihnjeno. Opazila sva tudi, da je v desnem skalnatem useku tudi dosti vidno gnezdo, in to na robu vhodne špranje.

Po večkratnem štetju in natančnem opazovanju sva ugotovila, da prileti naenkrat

največ 20 sivih hudournikov *A.pallidus*. Običajnih hudournikov *A.apus* ni bilo nikdar opaziti, pa čeprav gnezdiijo že v bližnji vasi (Premantura). Skupno je bilo opazovanih sedem vhodnih odprtin (špranj), v katere so prileteli sivi hudourniki. Od teh sedmih sta bili dve gnezdi vidni, eno v gradnji, ostala štiri pa so bila skrita očem. Možno je, da sva glede na opazovano število primerkov (20), katero gnezdo izpustila. Možno pa je tudi to, da imata dva para samo skupen vhod.

Glede na položaj novo odkritega gnezdišča sivih hudournikov *A.pallidus* na koncu rta Kamenjaka in glede na višino skalovja sem prepričan, da so glavnega pomena špranje ali vhodne odprtine, za katerimi ima sivi hudournik gnezdo. Višina skal pri tem sploh ni važna. Nekaj skupnega pri teh špranjah pa ima zagotovo tudi geološka zgradba tal, na kar je opozoril med drugimi tudi R.Pavlovec v članku z naslovom: Geološke zanimivosti s Kamenjaka. Tej domnevi v prid bi bilo zanimivo pritrditi umetno izdelano gnezdnico, ki bi imela ustrezno vhodno odprtino in kasnejši prostor za gnezdo. Ob tem naj dodam, da so v Španiji opazovali poizkus gnezditve sivega hudournika *A.pallidus* v gnezdu mestne lastovke *Delichon urbica*, na Portugalskem pa celo v palmi.

Omenil bi še nekatere najvažnejše gnezdilce tega predela na rtu Kamenjaku: kratkoprsti škrjanec *Calandrella brachydactyla*, rjava cipa *Anthus campestris*, kratkoperuti vrtnik *Hippolais polyglotta*, žametna penica *Sylvia melanocephala*, repnik *Carduelis cannabina*, plotni strnad *Emberiza cirrus* in črnoglavi strnad *Emberiza melanocephala*.

Ob takih zanimivih ornitoloških odkritjih se običajno pojavi tudi naravovarstvena problematika z ozirom na ogroženost nekega področja, s tem pa tudi vrste, ki tam živi in se razmnožuje. No, tudi za to smo poskrbeli! V tedniku Teleks (št.33) sem zasledil članek z naslovom: Kakšna bo usoda Kamenjaka? Avtor članka B.Sotošek nadaljuje z naslednjim podnaslovom: Tri možnosti: divje pozidan, vojaški poligon ali krajinski park. Verjetno bodo imeli vsi zainteresirani veliko mero poguma in se odločili za krajinski park, kar bo predstavljalo eno redkih izjem na tem področju.

Ko sem imel svoj prispevek že napisan, me je na konferenci ornitologov Jugoslavije v Novem Sadu, kjer sem imel kratek prikaz gnezdenja sivega hudournika *A.pallidus* na rtu Kamenjaku, opozoril Tomi Trilar, da je na osnovi mojih prikazanih diapozitivov ugotovil, da se je on sam na tem mestu mudil že leta 1979 in 1985. Zato navajam tudi njegove zapiske in se mu na tem mestu zahvaljujem za podatke. Iz njegovih zapiskov je razbrati, da je opazoval 30 primerkov 2.7.1979 na koncu rta Kamenjaka in jato, ki je štela približno 25 primerkov hudournikov in je priletela z morja v ta zaliv ali jamo v obliki črke U. V razpoki pod stropom je bilo opazovano gnezdo s tremi mladiči, vendar je bil dostop skoraj nemogoč. Po štirih urah opazovanja se hudourniki niso več vrnili. Ob tem naj dodam, da T.Trilar takrat ni posvečal večje pozornosti tem hudournikom, ker je mislil, da gre za običajnega hudournika *A.apus*.

POVZETEK

Avtor je na rtu Kamenjak na istrskem polotoku leta 1986 odkril gnezditveno kolonijo sivih hudournikov, za Jadran endemične podvrste (*Apus pallidus illyricus*). Z jadranske obale in njenih otokov je zelo malo podatkov o tej vrsti, kar gre najbrž pripisati tudi problematičnosti prepoznavne. Ornitološki par D. in R.Rucner, ki je od leta 1946 sistematično raziskoval jadransko obalo in njene otoke, je leta 1966 našel edino preverjeno gnezditveno kolonijo na jugoslovanskem delu Jadrana, na južni strani Dugega otoka.

Zanimivo bi bilo vedeti od kdaj sivi hudournik gnezdi na Kamenjaku. Ob prikazovanju diapozitivov s te lokalitete se je izkazalo, da jih je nekdo, ne da bi se zavedal, da to niso črni hudourniki (*Apus apus*), opazoval na istem mestu že leta 1979. Pa tudi maja 1979 na Lošinju ustreljeni spolno zreli samec bi utegnil pripadati istrski koloniji.

Sivi hudourniki gnezdiijo na Kamenjaku v približno 10 m visokem spodmolu, kjer so v zgornjih, še ne odlomljenih skladih nastale za gnezdenje dovolj prostorne razpoke. Ptice so stalno obiskovale 7 mest v razpokah, eno gnezdo pa je bilo na sicer nepristopnem previsu videti tudi od daleč. Hkrati je bilo moč prešteti največ 20 hudournikov.

SUMMARY

In 1986 the author discovered, at Cape Kamenjak on the Istrian Peninsula, a breeding colony of Pallid Swifts, which in the Adriatic represent an endemic subspecies *Apus pallidus illyricus*. As far as the Adriatic coast is concerned a very few details are available in respect of this species, probably due to identification problems as well. D. and R. Rucner, who have been from 1946 onwards systematically researching the Adriatic coast and its islands, found, in 1966, the only verified breeding colony on the Yugoslav side of the Adriatic, namely on the southern part of Dugi otok.

It would be interesting to know since when Pallid Swifts breed at Kamenjak. Upon projection of slides from that area it was established that someone who was not aware that these were not Swifts (*Apus apus*) watched them on the same spot already in 1979. But to this Istrian colony a mature male, which was shot in May 1979 on the Lošinj Island, could possibly belong as well.

Pallid Swifts breed at Kamenjak in approximately 10 m high overhanging rock, where in its upper unbroken layers sufficiently spacious crevices were formed. The birds have been constantly visiting seven spots in these crevices, while one of the nests, situated on otherwise inaccessible overhang, could be seen also from greater distance. At a time twenty Pallid Swifts could be counted at the most.

LITERATURA

- Calvert, M. (184): Pallid Swift apparently nesting in palm trees. *British Birds* 77: 568.
- Cramp, S. and Simmons, K.E.L. (1985): *Handbook of the Birds of Europe the Middle East and North Africa. Volume IV. Terns to Woodpeckers*, 670-676
- Ginn, H.B., Melville, D.S. (1983): *Moult in Birds. BTO Guide* 19.
- Harrison, C. (1982): *An Atlas of the Birds of the Western Palaearctic*. Collins, London.
- Kennedy, P. (1986): Pallid Swift occupying House Martin's nest. *British Birds* 79: 339.
- Lardelli, R. (1986): Ein Fahlsegler *Apus pallidus* in der Vogelsammlung des Liceo cantonale Locarno. *Der Ornithologische Beobachter* 83: 135.
- Matvejev, S.D., V.F. Vasić (1973): *Catalogus faunae Jugoslaviae. Aves IV/3*, SAZU, Ljubljana.
- Moreau, E.R. (1972): *The Palaearctic-African Bird Migration Systems*. Academic Press, London.
- Pavlovec, R. (1979): Geološke zanimivosti s Kamenjaka. *Proteus*, 42, št. 4, 133-135.
- Rucner, R. (1968): O našoj endemskoj podvrsti *Apus pallidus illyricus* (Tschusi). *Larus* 20: 28-44.
- Sharrock, J.T.R., P.J. Grant, (1982): *Birds new to Britain and Ireland*. T and A D POYSER, Calton.
- Sotošek, B. (1986): Kakšna bo usoda Kamenjaka. *Teleks*, 33: 20-21.
- Voous, K.H. (1962): *Die Vogelwelt Europas und ihre Verbreitung*. Parey Hamburg und Berlin.

Dare Šere
Langusova 10
61000 Ljubljana

Gnezditev malega muharja *Ficedula parva* v Krnici Breeding of Red-breasted Flycatcher *Ficedula parva* at Krnica

Rudolf Tekavčič

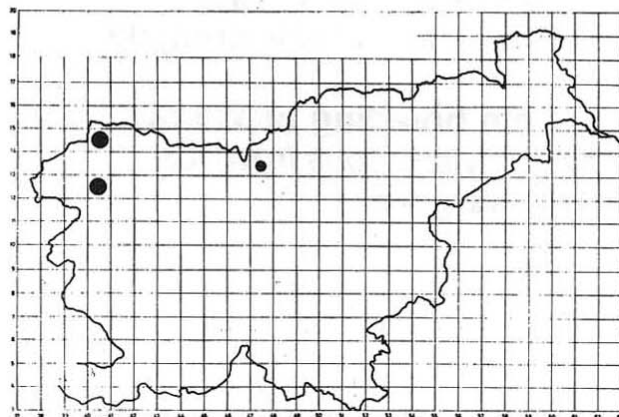
Dne 18. julija sem šel z družino iz Kranjske gore proti dolini Krnice. Približno pol ure hoda do doma v Krnici sem ob poti zaslišal tiho "otroško čivkanje". Postanem pozoren, se pazljivo približam kraju oglašanja. Na bukovi veji zagledam štiri speljane mladiče. S pripravljenim daljnogledom počepnem za bližnjo skalo (nekaj metrov stran teče Pišnica) in vneto čakam, da bodo prileteli starši. Po nekaj minutah čakanja prileti prvi izmed staršev. Na daljnogled v tem trenutku pozabim, opazim oranžno rdeče grlo in prsi.

Oh, taščica *Erithacus rubecula*, mi pade v glavo, a žal v tistem trenutku odleti. Sedaj opazim dve beli liši na repnih peresih. V tistem trenutku mi je jasno, da to ni taščica. Pozorno čakam dalje, obenem si pa skušam iz prebrane ornitološke literature izluščiti pravo vrsto, oziroma kateremu rodu pripadajo. Pri nadaljnjih priletih staršev in pozornem opazovanju določim, da gre v tem primeru za malega muharja *Ficedula parva*.

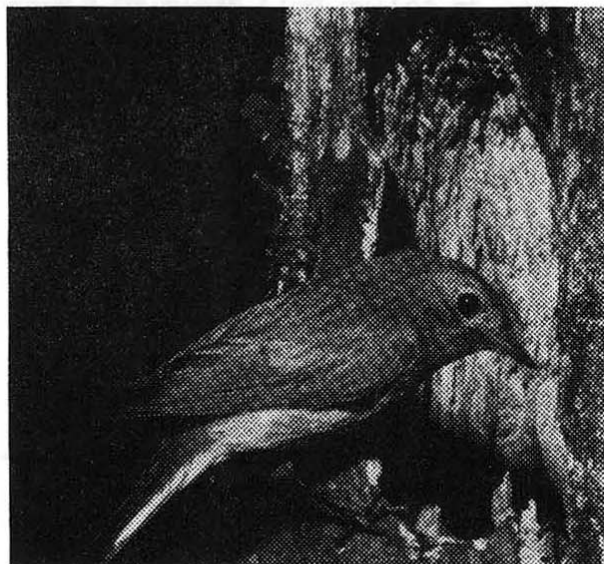
Bil sem globoko prepričan, da se ne motim pri determinaciji. Saj sem imel nekoč priložnost, da sem risal ravno to vrsto, zato mi je ostala ta ptica v spominu – pa čeprav sem jo opazoval prvič v živo – in je ne bi mogel zamenjati z nobeno drugo vrsto.

V Sloveniji sem redko ptičjo vrsto opazoval približno 20 minut in upam, da ne zadnjič.

Za konec še to, da je bilo to v zavarovanem Triglavskem narodnem parku. Na žalost pa ugotavljam, da je v tem predelu vsako leto več motorizacije (čeprav je dostop z motornimi vozili prepovedan – vsaj obstoječi napisi to prepovedujejo), da o lastnikih motornih vozil s pritisklinami (pekači) sploh ne govorim.

Slika 1: Gnezditvena razširjenost malega muharja v Sloveniji od leta 1974
Figure 1: Breeding distribution of Red-breasted Flycatcher in Slovenia from 1974 onwards

9. Mali muhar na gnezdišču (F. Balat)
9. Red-breasted Flycatcher at the nest-site (F. Balat)

SUMMARY

The author describes his encounter with a family of the Red-breasted Flycatcher species which is a very rare breeder in Slovenia. From 1974 onwards this has been the third watching of this species in the breeding season. It was observed, the same as on the first two occasions, in a boreal beech forest.

LITERATURA

- Gregori, J. (1980): Mali muhar *Ficedula parva*. *Acrocephalus*, št. 4, str. 59.
Vasič, F. V. (1981): Mali muhar *Ficedula parva*. *Acrocephalus*, št. 10, str. 59

Rudolf Tekavčič, Poštna ulica 15
61351 Brezovica pri Ljubljani

Verjetno gnezdenje kovačka *Phylloscopus trochilus* v Kranjski gori

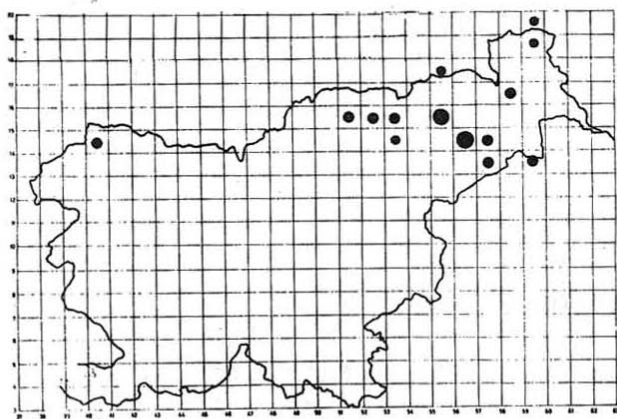
A possible breeding of Willow Warbler *Phylloscopus trochilus* at Kranjska gora

Janez Gregori

Med vrste, katerih gnezdenje pri nas je bilo ugotovljeno šele v zadnjih letih, sodi tudi kovaček *Phylloscopus trochilus*. Iz pregleda, ki ga podaja D.Šere (1984), je razvidno, da je gnezditveni areal kovačka omejen na severovzhodni del Slovenije. Zato je toliko bolj zanimivo njegovo pojavljanje v gnezditvenem obdobju v Kranjski gori.

Ko sem se 24.5.1986 vračal z Vršiča proti Kranjski gori, sem se ustavil ob jezeru pri gostišču Jasna (ca. 850 m. n. m.). Presenečen sem zaslišal petje kovačka; ko sem bolje prisluhnil, pa sem zaslišal peti še dva. Vsi trije so peli v predelu južno od jezera, kjer naplavno ravnic prerašča vrbovo grmovje, vmes pa so posamezne smreke, od najmanjših do višine okoli 10 m. Talna vegetacija je revna, mahovi pa ponekod na debelo pokrivajo suhe ostanke vrbovega grmovja.

Ponovno sem šel v Jasno 8.6.. Še vedno so vztrajno prepevali vsi trije kovački. Isti dan sem šel pogledat še v nekaj kilometrov oddaljeno dolino Planice, kjer so podobni habitati. Tu sem na več krajih predvajal posnetek kovačkovega petja, vendar odziva ni bilo.

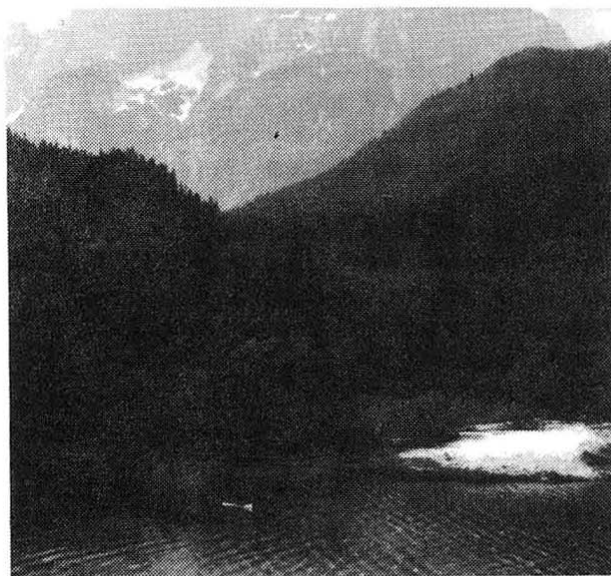
Slika 1: Gnezditvena razširjenost kovačka v Sloveniji 1979-86 (vir: OAS)
Figure 1: Breeding distribution of Willow Warbler in Slovenia 1979-86 (source: OAS)

Ko sem šel v Jasno 15.6., sta pela še dva kovačka, ki sta živahno reagirala na magnetofonski izziv.

Zadrževanje kovačkov skozi vse gnezditveno obdobje in njihovo stalno živahno izražanje območnosti navaja k upravičenemu zaključku, da sta v letošnjem letu v okolici Kranjske gore verjetno gnezdila najmanj dva para.

SUMMARY

The author reports on the territorial singing by three Willow Warblers in willow bushes near Kranjska gora from May 24th to June 15th 1986, and rightly infers that the species had been probably breeding there. The information is very interesting due to the fact that the breeding area has been till now limited to the northeastern part of Slovenia (Kranjska gora is situated in the north-western part of Slovenia).

10. Habitat v Kranjski gori, kjer so prepevali kovački (I.Geister)
10. Willow Warbler's habitat at Kranjska gora, where some specimens were singing (I.Geister)

LITERATURA

Šere, D. (1984): Razširjenost kovačka *Phylloscopus trochilus* v Sloveniji. *Acrocephalus* 5 (21): 37-40.

Janez Gregori
Podkoren 72
64280 Kranjska gora

**Mali strnad *Emberiza pusilla*
ponovno ugotovljen v Sloveniji
Little Bunting *Emberiza pusilla*
again confirmed in Slovenia**

Iztok Vreš

Dne 14.11.1986 sem lovil na lagunah pri Ormožu. Upal sem, da bom kljub neugodnemu vremenu (vetrovno, + 8°C) kaj ujel. Rezultat ulova je bil skromen: osem trstnih strnadov *E.schoeniclus* in štirje rumeni strnadi *E.citrinella*.

Med jemanjem ptic iz mreže me je zmedel primerek, ki je bil podoben trstnemu strnadu, vendar je bil nekako drugačen. Prve značilnosti, ki so mi dale misliti, da nekaj ni "v redu", so bile: drobna in majhna postava, temnejše trebušno perje in podolgovat, raven kljun. Ker iz literature, ki sem jo imel pri sebi, nisem mogel opraviti zanesljive determinacije, sem si v svoj dnevnik ulova zabeležil o tej ptici naslednje podatke:

1. Temensko perje je precej rjavkaste barve. Vzorec temenskih peres je popolnoma drugačen kot pri trstnem strnadu. Pri trstnem strnadu potegnesh s prstom po glavi proti kljunu in takoj ugotoviš, ali je samec ali samica. Pri tem primerku pa je bila slika tako drugačna, da sem takoj pomislil na eno izmed drugih vrst strnadov.
2. Maska lica je bila rjava in izrazita in ne siva in neizrazita kot pri samicah trstnega strnada.
3. Kljun je bil raven, podolgovat in ne konveksen kot pri trstnih strnadih.
4. Prsi, še posebno pa boki so bili močno progasti, na sploh je bil od spodaj bolj sive barve, za razliko od trstnega strnada, ki ima to perje zelo svetlo (belo).
5. Belina drugega repnega peresa je bila kot dolg, ozek prečni - diagonalni pas, medtem ko je bila belina v prvem repnem peresu "normalno" široka. V ostalih repnih peresih ni bilo beline.

6. Noge so bile zelo tanke, tanjše in svetlejše barve kot pri trstnem strnadu, posebno drobni in nežni so bili prsti.
7. Dolžina ptice je bila 13.5 cm, dolžina peruti pa 73 mm. Posneta so bila naslednja letalna peresa: 2, 3, 4 in 5. Teža ptice je bila 12.8 gr.
8. Ko sem ptico obročkal in spustil, se je ta v letu in nato v bližnjem grmu oglašala kratko "čik, čik" in ne zateglo "cije", kot se oglašajo trstni strnadi.

Vse te zbrane podatke sem kasneje doma primerjal s podatki iz tuje in domače literature. V glavno pomoč mi je bil priročnik za določevanje evropskih ptic pevk (Svensson 1984) in prispevek v 25. številki revije *Acrocephalus* z naslovom: Mali strnad *Emberiza pusilla* ugotovljen v Sloveniji (Šere 1985). Na osnovi primerjalnih podatkov sem to ptico identificiral kot malega strnada *Emberiza pusilla*. Žal sem pri merjenju na terenu izpustil podatek o razdalji med vrhom peruti in 6. letnim peresom, ki jo navaja priročnik (Svensson 1984) tudi kot izločilno razliko med trstnim in malim strnadom. Kljub temu pa se ostali podatki zadovoljivo ujemajo s prej omenjenima viroma, tako, da je determinacija malega strnada *E. pusilla* zanesljiva.

Omeniti moram tudi, da sem v oktobru in novembru 1986 v lagunah pri Ormožu in v bližini Pragerskega (SV Slovenija) ujel in obročkal 340 trstnih strnadov *E. schoeniclus*. Od tega števila je bilo 225 samcev (♂) in 115 samic (♀). Zaradi primerjave podatkov, zbranih o trstnih strnadih *E.schoeniclus*, in zbranih podatkov o alem strnadu *E.pusilla* sem v naslednjih dveh tabelah prikazal podatke o dolžini peruti in teži, primerjalno za obe vrsti.

Zanimiva je primerjava podatkov, čeprav ti slonijo na številnih podatkih o trstnem strnadu (340) in le na enem (1) podatku o malem strnadu. Zaradi podobnosti so ti podatki še najbolj primerljivi med samicami trstnega strnada (115) in malega strnada (1). Če primerjamo podatke o dolžini peruti

Dolžina pe- ruti v mm	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	skupaj together	
Wing lenght in mm																				
E.schoeniclus ♂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	10	23	68	48	44	17	6	3	1	225
E.schoeniclus ♀	-	-	-	1	9	17	37	34	9	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	115
E.pusilla 14.11.86 Ormož	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
E.pusilla 9.2.85 Kleče	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Tabela 1: Pogostost dolžine peruti pri trstnem strnadu v primerjavi z dvema podatkom pri malem strnadu

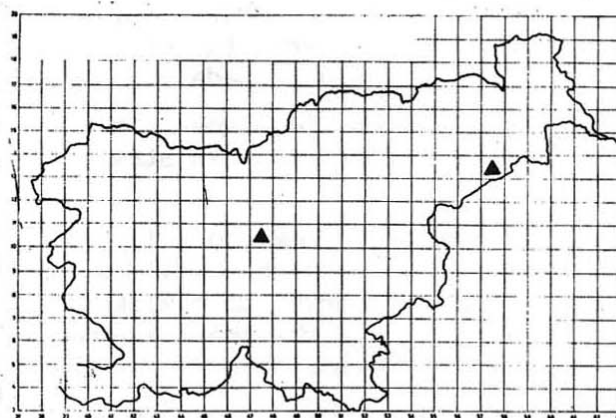
Table 1: Frequency of wing lenght in Reed Bunting compared with two data of Little Bunting

Teža v gramih Weight in g	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	skupaj together
E.schoeniclus ♂	-	-	-	-	4	38	65	62	42	12	1	-	1	225
E.schoeniclus ♀	-	-	2	14	29	38	20	10	1	1	-	-	-	115
E.pusilla 14.11.86 Ormož	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
E.pusilla 9.2.85 Kleče	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Tabela 2: Pogostost teže pri trstnem strnadu v primerjavi z dvema podatkom pri malem strnadu

Table 2: Frequent of weight in Reed Bunting compared with two data of Little Bunting

pri malem strnadu E.pusilla - 64 do 74 mm (Svenson 84) - ter pri primerku, ki je bil ujet v Klečah pri Ljubljani (Šere 1985) in je imel dolžino peruti 69 mm, ter primerku iz Ormoža, ki je imel dolžino peruti 73 mm, lahko ugotovimo, da smo doslej na osnovi dolžine peruti ujeli v povprečju "velike" male strnade. Primerek malega strnada, ki je bil ujet pri Ormožu, je po teži (13 g) lažji od vseh samic (♀) trstnega strnada (115), po dolžini peruti pa je bil enak najmanjšim samicam (♀) trstnega strnada. Tako je imela najmanjša samica trstnega strnada E.schoeniclus minimalno dolžino peruti 72 mm in težo 16 g ter se sploh ni obnašala kot "majhen trstni strnad". Mali strnad E.pusilla, pa ne samo da je majhen, tudi videti je tak.

Slika 1: Položaj najdišč malega strnada v Sloveniji

Figure 1: The position of the Little Bunting's sites in Slovenia

SUMMARY

On November 11th 1986 the author caught, at Ormož, a female Little Bunting. Although we have virtually no experience in respect of this species in Slovenia (not long ago a report was published on the first specimen confirmed in Slovenia) we shall state some very instructive author's notes about this species, often mistaken for Reed bunting.

1. The pattern of crown feathers differs from the one belonging to Reed Bunting.
2. The face mask is brown and distinctive - and not grey and indistinctive as is the Reed Bunting's.
3. The bill is straight, oblong and not convex as is the Reed Bunting's.
4. The breast and flanks are clearly striped and completely grey, if observed from below, while those of Reed Bunting are white.
5. The whiteness of the second tail feather is like a long, narrow transversal strip; on the first it is properly wide, while on other feathers there is no whiteness at all.
6. The legs seem thinner and lighter than the Reed Bunting's, and so are the toes.
7. The caught specimen weighs 12,8 g; its length is 135 mm, wing lengths is 73 mm.
8. The ringed and released bird called, in a bush, with short "chic, chic", and not with long "tzee-yea", as characteristic for Reed Bunting.

LITERATURA

- Svenson L. (1984): Identification Guide to European Passerines. Naturhistoriska Riksmuseet Stockholm.
- Šere D. (1985): Mali strnad *Emberiza pusilla* ugotovljen v Sloveniji. *Acrocephalus*, 25: 41-43

Iztok Vreš
Grogova 6
62210 Slovenska Bistrica

**Spomladansko pojavljanje
pegamov *Bombycilla garrulus* v
Sloveniji**
**Vernal occurrence of Waxwings
Bombycilla garrulus in Slovenia**

Franc Bračko

Pegami spadajo med vrsto ptic, ki so pozimi izraziti klateži. Iz severnih in severovzhodnih gnezditvenih področij se vsako zimo selijo v srednjo, zahodno in južno Evropo ter se nato marca in aprila vračajo nazaj na sever. V invazijskih letih se pojavljajo v velikem številu, čeprav so invazije postale vse bolj redke. Zadnja invazija je bila v Sloveniji v zimi leta 1974/75, v manjšem številu pa se pojavljajo vsako zimo (Šere, 1982). V knjigi Pregled faune ptica Balkanskog poluostrva dr. S. D. Matvejeva navaja, da k nam (Jugoslavija) prihajajo pegami iz Skandinavije, ko se predhodno selijo preko baltiških dežel, Poljske in Čehoslovaške. Njihova selitev se nato nadaljuje proti jugovzhodu in vzhodu. Torej preletijo Evropo v krogu, ki se zaključi znova na severu. To kroženje jim zagotavlja zadostno količino hrane, saj, če bi se vračali nazaj po isti poti, bi ostali brez hrane, ker so jo že predhodno porabili. To domnevo argumentira z najdbo pegama, ki ga je obročkal V. Vasić 29.11.1965 v Beogradu in je bil ponovno ujet 6.3.1966 na Kavkazu (Gruzija).

Postavlja se vprašanje, kateri populaciji pripadajo pegami, ki se pojavljajo v manjših jatah v mesecu marcu in aprilu v SVZ Sloveniji, ali točneje v Mariboru. Prvič sem jih opazil dne 1.3.1982 na drevju manjšega parka vojašnice na Studencih. Jata je štelela nad 80 primerkov. Pegami so se hranili z jagodami bele omele *Viscum album*, katere je na starem drevju tega parka izredno veliko (topoli, lipe). Opazoval sem jih nato še ves marec, nekatere dneve so se pojavljali tudi v manjšem številu, po 20 primerkov.

Drugič sem pegame opazil štiri leta kasneje, dne 14.3.1986, na isti lokaciji in nanje postal malo bolj pozoren. Jata 22 primerkov se je hranila na beli omeli. Dodati moram, da je bilo vreme v obeh terminih prvega opažanja in tudi pred tem zelo slabo, več dni je padal sneg z dežjem in pihal jugozahodni veter.

V Mariboru opaženi pegami v letu 1986:

14.3.86	22 primerkov
20.3.86	20 primerkov
26.3.86	16 primerkov
28.3.86	23 primerkov
29.3.86	16 primerkov
7.4.86	18 primerkov
10.4.86	11 primerkov
14.4.86	26 primerkov
21.4.86	8 primerkov

Vsa opažanja so bila v dopoldanskem ali jutranjem času, medtem ko jih v popoldanskem času nisem nikoli opazil. Po službeni dolžnosti sem imel priložnost opazovati vsak dan, v dnevih med navedenimi termini ni bilo opaziti nobene-
ga primerka.

Odgovora na zgoraj zastavljeno vprašanje žal ne moremo dati. Zato bi potrebovali več časa ter sistematski lov in obročkanje, čeprav je na omenjeni lokaciji vsaka ornitološka dejavnost zaradi vojaškega objekta nemogoča. Prav tako ne vemo ali se je na omenjenem kraju ves čas zadrževala ena jata ali gre za nove preletnike. Ako upoštevamo število opazovanih primerkov v navedenih datumih in čas opazovanja, smemo sklepati, da gre za nove preletnike. Vendar moramo upoštevati možnost, da so se posamezni primerki medtem zadrževali drugje. Za katerokoli trditev nimamo tehtnih dokazov. Mislim, da še vedno premalo vemo o potepuštvu pegamov in katere so njihove poti. Zanimivo bi bilo vedeti, ali se v marcu in aprilu pegami pojavljajo tudi drugod v Sloveniji. Vsekakor je podobna opažanja vredno objaviti, saj predstavljajo dragocene podatke. No, nekaj vemo zagotovo, pegami se vračajo na sever tudi preko našega ozemlja, kar nekatera doslej znana spoznanja še bogati in dopolnjuje.

11. Pegam, Kranj, februar 1974 (I. Geister)
11. Waxwing, Kranj, February 1974 (I. Geister)

SUMMARY

Slovenia experienced the last greater invasion of Waxwings in winter of 1974/75. In 1986 the author watched, from March 14th to April 21st, some waxwings in poplar and lime-trees at Maribor, where they fed on mistletoe (*Viscum album*) berries. In 1976 Dr. Matvejev published a thesis, according to which Waxwings come to our country from Scandinavia, then fly east and finally return, via the Soviet Union, to Scandinavia. This supposition was based on a ringed specimen which was first caught on November 29th 1965 in Belgrade and then again on March 6th in the Caucasus. The supposition is due to vernal occurrence of Waxwings in Slovenia, specially such which bear witness to a longer stay in our country, relativized.

LITERATURA

- Matvejev S.D. (1976): Pregled faune ptica Balkanskog poluostrva, I del: Piciformes et Passeriformes. SANU, Posebno izdanje, knjiga 46, Beograd.
- Šere D. (1982): Ptiči Stožic pri Ljubljani, 1972-1982. *Acrocephalus* št.13/14 : 15.

Franco Bračko, Gregorčičeva 27
Maribor

Iz ornitološke beležnice From the ornithological notebook,

RJAVA ČAPLJA *Ardea purpurea*

Opazovati rjavo čapljo v spomladanskem času je redka priložnost. Ponudila se mi je 6.4.1986, ko sem opazoval primerek ob dravski mrtvici v Zrkovcih pri Mariboru. Čeprav so bili v bližini številni ribiči, čaplje njihova prisotnost očitno ni motila. Franc Bračkc, Gregorčičeva 27, 62000 Maribor

VELIKA BOBNARICA *Botaurus stellaris*

Jezero Požeg v bližini Pragerskega je bilo 31.12.1986 pod ledom. Ker je bilo pusto, sem se odločil, da bom pogledal še ob potoku Črncu, ki teče skozi jezero in se zatem vije med polji in travniki. V tolmu, takoj za železniškim mostom, sem opazoval in fotografiral velikega kormorana *Phalacrocorax carbo*. To je bil primerek s poškodovano perutjo, ki je bil opazovan že na društvenem izletu 15.11.86. Nenadoma pa se je pred mano iz sestoja suhe trave dvignil velik rjavkast ptič, pri katerem so se tako rekoč zableščale dolge zelenkaste noge. V istem hipu sem ga uspel fotografirati in tudi determinirati za veliko bobnarico. Ptica je nato s počasnimi, a elegantnimi zamahi odletela po potoku navzdol. Milan Vogrin, Hotinja vas 164/a, 62312 Orehova vas

SREDNJI ŽAGAR *Mergus serrator*

Na reki Dravi sem na odseku med Miklavžem in Loko opazoval 17.1.1987 kar šest različnih vrst rac. In to mlakarice *Anas platyrhynchos*, regeljce *Anas crecca*, sivke *Aythya ferina* (9 ♂ 3 ♀), čopasto črnico *Aythya fuligula* (2 ♂ 1 ♀), zvonca *Bucephala clangula* (♂ 1 ♀) in dva samca (♂ 1) srednjega žagarja. Ta dva sta me še posebno razveselila, saj je srednji žagar tukaj dokaj redek gost. Oba sta se držala nekoliko vstran od glavne skupine in se občasno tudi potapljala. Vselej,

kadar so se splašile ostale race, sta se tudi žagarja prestavila skupaj z njimi po reki navzgor. Milan Vogrin, Hotinja vas 164/a, 62312 Orehova vas

ZLATOUHI PONIREK *Podiceps auritus*

27.12.1986 sem opazoval ob reki Dravi. Ob izlivu Mlinskega potoka v Dravo sem opazil večjo skupino rac. Kot sem ugotovil, je šlo za kreheljce *Anas crecca* (24 ♂ 9 ♀), čopaste črnice *Aythya fuligula* (2 ♂ 1 ♀) in sivke *Aythya ferina* (4 ♂ 2 ♀). Med njimi sem opazil še pet ponirkov. Od tega so bili trije primerki malega ponirka *Tachybaptus ruficollis*, ostala dva pa sta bila zlatouha ponirka. Oba sta bila v zimskem perju. Ves čas mojega opazovanja sta se potapljala za hrano.

Milan Vogrin, Hotinja vas 164/a, 62312 Orehova vas

POLOJNIK *Himantopus himantopus*

11.8.1986 sem v Škocijanskem zatoku med mnogimi pikastimi martinci, rdečenogimi martinci, enim malim prodnikom, enim srpokljunim prodnikom in zmeraj živahnimi beločelimi deževniki imel priložnost opazovati polojnika *Himantopus himantopus*. Miran Gjerkeš, Ivančeva c.17 66280 Ankaran

MALI SOKOL *Falco columbarius*

V Šenčurju sem 30.12.1985 videl v silovitem nizkem letu tik nad zemljo manjšo ujedo velikosti skobca *A. nisus*, kar sem tudi mislil, da je. Medtem se je omenjeni primerek ujede usedel na bližnji kozolec, kjer sem med počasnim približevanjem ptico determiniral za malega sokola *Falco columbarius*, saj je bila jasno vidna značilna silhueta sokolov (dolga krila, velika glava).

Mali sokol je nato odletel v sto metrov oddaljen sadovnjak, kjer se je usedel na drevo. Ker sem se malemu sokolu poskušal še bolj približati, je v hitrem nizkem letu odletel v smeri letališča Brnik. Viko Luskovec, Rožna 7, 64208 Šenčur

MALI SOKOL *Falco columbarius*

10.1.1987 je bilo že okrog 50cm snega, pa je še vedno naletaval. Temperatura je bila 12 stopinj pod ničlo. Tega dne sem opazoval v sadovnjakih v Hotinji vasi. Nenadoma sem ob robu sadovnjaka tik zraven ceste zagledal srednje velikega precej temnega ptiča. Po silhueti je še najbolj spominjal na postovko. Z oddaljenosti okrog 30 metrov sem pri ujeti razločno videl belo grlo in sivo modro zgornjo stran, ki je bila precej temna. Po prsih so bile opazne podolžne rjave proge na beli podlagi. Ker sem se mu hotel še bolj približati, se je dvignil in v hitrem letu izginil za drevjem. V letu so bile opazne kratke, a koničaste peruti. Po pregledu literature ni bilo dvoma, da gre za malega sokola, in sicer samca (o). Milan Vogrin, Hotinja vas 164/a, 62312 Orehova vas

SKOBEC *Accipiter nisus*

Od nekdanjega drzno nad savski rob rastočega hrasta, ki so ga brezobzirno posekali, da bi iz zraka z lahkoto videli fotogrametrsko znamenje v obliki belega križa, je ostal le panj, ki pa so ga že poselile metuljčnice *Trametes versicolor*, da je takole božično okrašen videti kot oživiljen. Daleč spodaj so poplesava-joča Sava in njeni prodovi - stanovi deževnikov in martinov.

Razmišljam, kdaj neki se bodo vrnili, rano kot v pravkar minulem letu ali... ko zaplava tik pod ruševnatim laborastim robom majhna mirno in tiho ploveča ujeda temnorjave barve s črnimi progami na repu. Vsake ujede, ki jo vidim od zgoraj, s položaja, ko sta vlogi ptičje perspektive zamenjani, se razveselim kot otrok, ki je pravkar prerastel svoje starše.

Ujeda se je iz ravne črte svojega leta dvignila na hrastov štrcelj kakšnih deset metrov vstran in delno zakrita z mrtvim zamolklo rjavim listjem občepela z obrazom vzdolž reke, da sem jo gledal v hrbet. Toda kar kmalu je preskočila na drug štrcelj, ki je štrlel daleč ven nad sotesko. Videl sem jo zdaj od strani, vendar

še vedno nekolikanj zadenjsko. Počasi, pogled za pogledom sem z desnico snel z desne rame daljnogled, ga spodaj preložil v levico in ga previdno, premik pod premikom ponesel k očem. Zdaj sem razločno videl rumeno voščenico, poudarjeno belo marogo, belo grlo in progasto oprsje. Rumenih oči se ne spominjam. Presenetile so me bele lise na hrbtu, zlasti na rami in bel komat med temenom in zatiljem, ki je s premikanjem glave kazal zdaj več zdaj manj beline. Ravno sem se z levo nogo udobno naslonil na deblo, ko se je mlada samica skobca kot kamen spustila v globino, kamor je že dlje časa radovedno pogledovala. Naslednje jutro, bilo je 10.1.1987, je snežilo, že drugič v tej zimi, in v nekaj polarnih dneh je že kopen savski rob Dobrave nad Naklom prekrila meter debela snežna perjanica.

Iztok Geister

64202 Naklo, Pokopališka pot 13

GRIVAR *Columba palumbus*

17.1.1987 sem opazoval ob reki Dravi v kraju Loka. Zunanja temperatura je znašala - 3°C, bilo pa je tudi 60 cm snega. V tem predelu je še ohranjena loka z značilnim rastlinstvom. Ko sem prišel v gostejši sesto vrbovja, se je pred mano z drevesa nenadoma dvignil sivkast ptič, vendar ga je brž zakrilo vejevje. Hitro sem se odpravil za njim, tedaj pa sem ga zopet splašil. Pri tem sem razločno videl belino v perutih in tipično globbo postavo. Ni bilo dvoma, da je šlo za grivarja, čeprav sem bil zelo presenečen, da sem ga videl v zimskem času. Milan Vogrin, Hotinja vas 164/a, 62312 Orehova vas

GRIVAR *Columba palumbus*

Nad Gorenjo vasjo sem se pri odcepu za Hlavče njive zapodil med tihe kot metrsko blago nagubane senožeti. Ni me še minila zagnanost ob teku navkreber, ko se je z najbližjega takajšnjih zamokov z močnimi udarci peruti pognal grivar, da je zaplapolalo in zaploskalo med griči. V bližnji hrastnici, kakor je pregnan zopet poniknil, se je bil najbrž do sitega najedel želoda in si tako zapoznel na preletu gasil žejo ob neznatnem zajetju.

S tem doživetjem je bržkone primerljiva notica iz Sečovelj, pred 10 leti objavljena v Varstvu narave, št.10.: "12.10.1976 je približno 200 grivarjev krožilo nad zadnjim solinskim kanalom. Nekateri so se že spustili k vodi, drugi so še krožili nad topoli ob Dragonji, potem pa so vsi skupaj, kakor so se pojavili, tudi nenadoma izginili za gorskim grebenom, ki se dviga nad Dragonjo." Iztok Geister, Pokopališka 13, 64202 Naklo

MALA UHARICA Asio otus

Tega dne, bilo je 20.12.1986, je bilo oblačno, topil pa se je tudi sneg, ki je zapadel pred dnevi. Zadrževal sem se v okolici Pragerskega. V starem sadovnjaku v kraju Stražgonca sem opazil dva primerka male uharice. Oba primerka sta dremala na istem drevesu. Ptici sta bili dokaj zaupljivi, tako, da mi ju je uspelo tudi fotografirati. Zanimivo je bilo opazovati njuno spreminjanje telesne drže. Pri opazovanju od daleč sta bili povsem mirni in sta mirno dremali, ko pa sem se jima približal, sta se postavili v svarilno držo. Ves čas sta spremljali moje gibe le z obračanjem glave.

Po pripovedovanju tukajšnjega ornitologa Branka Kamenika mali uharici tukaj prezimujeta.

Milan Vogrin, Hotinja vas 164/a
62312 Orehova vas

SMRDOKAVRA Upupa epops

Opazovati ptice iz vozečega se avtobusa je nekaj povsem drugega kot opazovati jih iz osebnega avtomobila, ki ga nemara celo sam upravljaš.

Šoferju avtobusa ne moreš preprosto reči: "Prosim, ustavite, nujno je, zakaj videl sem zanimivo ptico". Česa takega si ne moreš privoščiti niti za bolj nujne primere. Zato se vsakega, še tako hipnega opažanja iz avtobusa še dolgo spominjaš. Zdi se celo, da takšno trenutno doživetje v spominu kar nekoliko zraste v svojem trajanju in sčasoma zadobi nekakšen čar popolnosti.

Tako ne bom pozabil smrdokavre Upupa epops, ki je 21.6.1980 tik pred največjim ovinkom na Črnem kalu s hrano v kljunu preletela avtobus. Vozili smo se z mo-

dernim mercedesom, tako sem ptici zavoljo visoko zastekljenih oken lahko sledil dlje kot bi ji v kakšni zakotni ruski izvedbi. Čez nekaj dni sva tam potovala z A.O.Župančičem, ki je prav rad ustavil osebni avto, da sem pregledal vse stare češnje in pretaknil vse trhle cljke v objemu tiste slovite serpentine toda zaman.

Povedal pa mi je Andrej takrat tole anekdoto: Pred mnogimi leti je na Vipavskem opazoval smrdokavro, ki ga je tako navdušila, da je svojemu prijatelju komponistu Urušu Kreku poslal telegram s tole vsebino: "Na Vipavskem pravijo smrdokavri tudi USRANC PETELINC". Prijatelj tega očitno ni pozabil, saj mu je nekaj let zatem iz Nemčije poslal nujno sporočilo: "Hier wird der Wiedehopf auch DRECKFINK genannt".

Če so doživetja iz avtobusa nepozabna, so doživetja iz telegrafa vredna, da se jih reši prek pozabo. Iztok Geister, Pokopališka pot 13, 64202 Naklo

VODOMEC Alcedo atthis

Običajno gnezdi vodomec, ta plašni živopisani ribič, v obrežni steni tik ob vodi ali vsaj v neposredni bližini. Regulacije rek in potokov so vodomec dobesedno zdesetkale, ustreznih ilovnatih sten za gnezdenje je vse manj. Kot kaže, se sprijazni v stiski tudi z manj ugodnimi razmerami za gnezdenje, celo izven svojega habitata. To dokazujeta naslednja primera:

Dne 29.6.84 sem v majhni divji gramozni jami sredi bornega ostanka nekdanjih dravskih močvirnih gozdov v Zrkovcih pri Mariboru odkril gnezdo. Vira vode v neposredni bližini gnezdišča ni bilo, reka Drava pa je na tem delu oddaljena približno 300 metrov. Pri vsakem hranjenju mladičev je moral vodomec preleteti najmanj 600 metrov skozi obrežni gozd, ki je na tem delu bujno zaraščen. Razdalja je verjetno še nekoliko večja, saj skozi gozd ni letel v ravni črti. Pri mojem opazovanju je večkrat priletel z ribo v kljunu iz različnih smeri, kar je razumljivo glede na uspeh pri lovu v reki. Koliko energije je pri tem porabil, lahko le ugibamo. Tega, ali so se mladiči kasneje srečno speljali, mi ni uspelo ugotoviti.

Podoben primer sem opazil 28.7.84 v gramoznici Duplek, nedaleč od kolonije breguljk *Riparia riparia*. Tudi to gnezdo je bilo od reke Drave oddaljeno dobrih 500 metrov. Gnezdilni rov je bil v peščeni steni na robu gramozne jame, ki je na tem delu že opuščena in poraščena z nizkim vrbovjem, v katerem se je vodomec najraje skrival. Občasno se v gramoznici zadržuje tudi voda, predvsem ob močnejših padavinah in dvigu nivoja podtalnice. Iz navedenih primerov lahko ugotovimo, da vodomec zaradi pomanjkanja ilovnatih sten ob vodotokih gnezdi tudi v več sto metrov oddaljeni zemeljski steni od vira prehranjevanja oz. svojega prebivališča. Celo v gramoznici sredi obrežnega gozda. Na omenjenih lokalitetah v letu 1985 vodomec ni gnezdil. V tem letu je bil posebno redek, kar gre verjetno pripisati izredno ostrimi zimami in nizkim temperaturam v januarju. Zanimivo bi bilo vedeti, ali so podobni primeri vodomečevega ne navadnega gnezdenja oazeni še kje v Sloveniji in v katerem habitatu.

Franc Bračko, Gregorčičeva 27,
62000 Maribor

VRTNA PENICA *Sylvia borin*

6.8.1985 sem ob Iščici na Ljubljanskem barju ujel v mrežo delno albinistično vrtno penico *Sylvia borin*. Primerek je bil prvoleten in zaznamovan z obročkom Ljubljana B 2205. To vrtno penico sem fotografiral (glej sliko) in kasneje izpustil.

30.7.1986 je kolega P.Černe ujel med Igom in Škofljico na Ljubljanskem barpopolnoma bel primerek vrtnice. Ta popolnoma albinistična vrtna penica je kasneje poginila in P.Černe je omenjeni primerek prijazno odstopil Prirodoslovnemu muzeju Slovenije za potrebe ornitološke zbirke. Ob tem naj dodam, da se je sprva pojavilo vprašanje, ali gre za albinistično črnoglavko *S. atricapilla* ali za vrtno penico *Sylvia borin*. Zunanje morfološke značilnosti so govorile v prid temu, da gre za primerek iz rodu penic *Sylviidae*. Na to vprašanje je najbolj popolno odgovoril Williamsenov priročnik za določevanje penic, ki je namenjen obročkovalcem. Iz priročnika je razvidno, da ima vrtna penica posnet zunanji rob samo na tretjem letalnem peresu, medtem ko imajo črnoglavke posnet zunanji rob na tretjem, četrtem in petem letalnem peresu.

Znani so albinistični primerki ptičev, katere hrani Prirodoslovni muzej Slovenije v svoji ornitološki zbirki. Ravno tako so znani prispevki različnih avtorjev, ki so opisovali svoja srečanja z beličnimi ptiči. Eno temeljnih del na tem področju je pri nas napisal G.Sajovic v Izvestjih leta 1909 z naslovom "Beličenje naših ptič". O melanizmu (nasprotno od albinizma) pa je v Carnioli leta 1911 pisal J.Ponebšek.

Dare Šere, Langusova 10, 61000
Ljubljana

VELIKI STRNAD *Emberiza calandra*

Dne 2.4.1986 sem na Tezmem v Mariboru opazoval 3 primerke velikega strnada. Zadrževali so se na nizkem drevesu sredi zaplevljenega predela pod električnim visokonapetostnim daljnovodom. Samec je tudi nekajkrat značilno zapel. Zatem so odleteli proti vzhodu. V teh krajih nekoč številni, se danes veliki strnad bolj redko opaža. Franc Bračko, Gregorčičeva 27 62000 Maribor

NAVADNI BREZOVČEK *Acanthis flammea*

V Rušah sem 7.1.1987 opazoval večje število navadnih brezovčkov. Bili so povsod, kjer rastejo breze. Največ sem jih opazil v parku ob srednji šoli. Na enem samem drevesu sem naštel do 40 primerkov.

Milan Vogrin, Hotinja vas 164/a
62312 Orehova vas

Ptiči poginjajo tudi na cestah Birds dying also on roads

Janez Gregori

Prispevek J. Kurilla Acrocephalus, 1986 :19) o opazovanju ptičev 16.3.1986 v Čirčah pri Kranju me je vzpodbudil, da sem pobrskal po svoji beležnici, kaj sem zapisal za taisti dan. Ob 9³⁰ sem se peljal po novi avtocesti od Ljubljane proti Gorenjskemu kotu. Nad zasneženo pokrajino pod težkimi oblaki so se vlečile meglice, ob avtocesti pa so se kazale prve kopnine. Prav te pa so bile privlačne za številne ptiče, ki so se v jatah, tudi po več sto skupaj, spreletavali ob cesti. Kolikor sem lahko videl iz avtomobila, so bili to ščinkavci in pinože, številni prosniki pa so posamič posedali predvsem po kolih ograje ob cesti.

Zaradi velike koncentracije ptičev ob avtocesti in razmeroma slabe vidljivosti so mnogi izmed njih postali žrtve avtomobilov. Žal nisem začel šteti povoženih ptičev že na začetku ceste, zato lahko navedem le približno številko: na odseku ceste od Ljubljane do Naklega (okoli 25 km) jih je bilo na samem cestišču povoženih okoli 50. Med povoženimi sem razločno videl naslednje vrste: ščinkavce, prosnike in taščico. Malo naprej, ob polju pred predorom in viaduktom Peračica, je na cesti ležala tudi povožena priba.

Število žrtev je bilo nedvomno veliko večje, saj jih je verjetno dosti ob udarcu z avtomobilom odneslo v jarek ali v sneg ob cesti. Pa tudi posamezne vrane ob cesti so pridno skrbele, da so "corpus delicti" hitro izginjali.

Ko se vozimo po cestah, redno vidimo posamezne povožene ptiče. Predvsem so to mladiči tistih vrst, ki rade sedejo na cestišču (npr. bele pastirice). Število ptičev ob cestah se poveča v jesenskem in zimskem času: privablja jih bogato semenje različnih plevelov, ki ostajajo nepokošeni. Verjetno se v tem času smrtnost ptičev na cestah poveča. Zlasti v primerih,

12. Lesna sova, žrtev cestnega prometa (D.Tome)

12. Tawny Owl, a victim of road traffic (D.Tome)

ko zaradi zapadlega snega v času selitve ptiči pritisnejo h kopninam ob cestah tudi avtomobilski promet žal postaja pomembna grožnja za mrsikatero vrsto.

Pregleda nad vrstami ptičev, ki postajajo žrtve prometa, še nimamo. Da bi to vrzel čimprej zapolnili, predlagam opazovalno nalogo z naslovom: Ptiči, žrtve naših cest. Da ne bomo izgubljali časa, kar takoj začnimo v svoje beležnice zapisovati podatke o žrtvah, na katere bomo naleteli: vrsto ptica, kraj, datum, uro, opis ceste (asfalt ali makadam), zabeležimo pa si še vreme (sneg, deževno megleno, jasno itd.). Do takrat, ko se bomo dokončno pomenili o obliki naloge, bomo tako imeli že zbrane številne podatke. S skupnimi močmi bomo lahko naredili pregled vrst ptičev, ki postajajo žrtve prometa, in kakšna je njihova številčna zastopanost.

Janez Gregori
Podkoren 72
64280 Kranjska gora

Kako smo opazovali sove v letih 1985–86

Haw we watched owls in 1985–86

Davorin Tome

UVOD

V preteklem letu ste si za izpolnjevanje obrazcev vzeli več časa kakor v letu 1985, kar je vsekakor pohvalno. Poglejmo nekoliko bolj od blizu.

V letu 1985 ste poslali podatke za šest gnezd. Od tega so bili štirje "sveži" (podatki o gnezdih, najdenih v letu 1985) in dva starejša podatka iz beležnice. V letu 1986 pa sem prejel prav tako štiri podatke za gnezda, najdena v tekočem letu, in kar 20 podatkov za gnezda, pri katerih ste navedli leto najdbe starejše od leta 1986. Od tega, zanimivo, kar šest takšnih z lansko letnico (1985). Zato naj vas opozorim, da lahko brez skrbi pošljete obrazce tudi jeseni, če do 1. julija niste našli časa za zamudno izpolnjevanje rubrik.

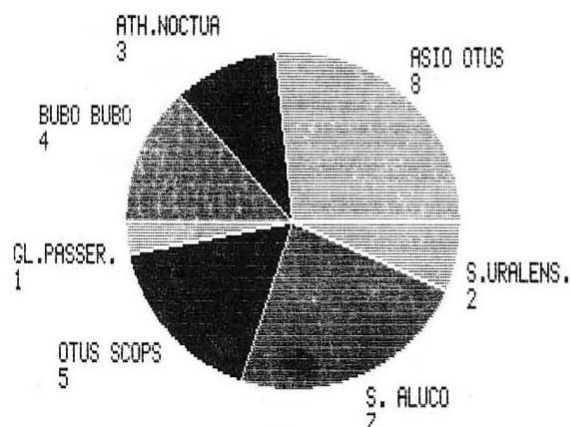
Občutek pa imam, da je precej podatkov iz prejšnjih let še vedno v beležnicah. Upam, da bomo v letu 1987 ali pa že letos v jeseni tudi za te podatke avtorji našli čas in jih poslali v obdelavo.

Sodelavci v letu 1985 in 1986 (po abecednem redu):

sodelavec	št. izpolnjenih obrazcev	1985	1986
Bračko Franc	1	3	
Gošte Lojzi	1	0	
Ixobrychus	0	9	
Kamenik Branko	0	4	
Kozinc Boris	1	0	
Pogačnik Dare	0	1	
Polak Slavko	1	0	
Šarlohar Ivan	1	0	
Sovinc Andrej	1	0	
Svetličič Jože	0	1	
Tekavčič Rudolf	0	1	
Vogrin Milan	0	1	
Žonko Franc	0	1	
Župančič Andrej	0	3	
Skupaj:	6	24	

KRATEK PREGLED PRISPelih PODATKOV

Iz tabele je razvidno, da ste v dveh letih zbrali podatke za 30 gnezd, katera so pripadala sedmim vrstam. Mala uharica, čuk, velika uharica, mali skovik, veliki skovik, lesna sova in kozača. Kako so številčno posamezne vrste zastopane, je razvidno iz krožnega histograma. Pri tem so osebk, ki so večkrat zapored gnezdili na istem mestu, šteti le enkrat.

STRUKTURA VRST ZA KATERE SEM PREJEL
PODATKE DO 1. julija 1986

13. Struktura v letih 1985–86 opazovanih gnezdečih sov
13. Structure of breeding owls, observed in 1985/86

PRIMER OBDELAVE PODATKOV

Kljub temu da je podatkov že nekaj, je to še vedno premalo za kakšno resnejšo izračunavanje. Za primer bom navedel obdelavo podatkov, ki pa statistično za zdaj žal še nima nobene vrednosti.

Gnezdo lesne sove (1985/86); N=7:

gnezdo	število	%
podstrešje	2	28.6
duplo hrast	3	42.8
duplo jablana	2	28.6

Višina gnezda od tal pri lesni sovi (1985/86); N=7:(podatki so v metrih)

gnezdo	min.	max.	povpreč.	n.
podstrešje	5	8	6,5	2
doplo hrast	1	7,5	4	3
duplo jablana	1,3	3	2,4	2

VABILO NA AKCIJO V LETU 1987

Leto 1987 je že tretja sezona, kar teče akcija. Ljudski pregovor nam je glede tega naklonjen, saj pravi: "V tretje gre rado". Če je torej stvar le v tem, da gre rado, ali pa ne, se obeta kopica novih podatkov. Če pa so vmes še kakšne druge težave, se vedno lahko javite in poskušali jih bomo rešiti.

Veliko sreče pri opazovanju v letošnji sezoni!

Tome Davorin
Jamova 66
61000 Ljubljana

Vprašanja ornitološkega atlasa: begavec ali poletenec? Puzzles of the ornithological atlas: downy young or recently fledged?

Franc Janžekovič

Ob prebiranju članka iz 29. št. *Acrocephalus* so se mi porodili pomisleki o gnezdenju rečnega galeba v Sečoveljskih solinah.

Moti me imenovanje starostne stopnje prikazanega galeba na fotografijah 3, 4, 5. Imenovanje starostnih razredov po Euringu je tako (Geister, Slovenske ptice, št.458):

1. gnezdomec ali begavec pullus: ne-sposoben leteti, lahko ga še ujame-mo z roko;
2. odraščanec: sposoben leteti, toda starost neznana;
3. prvoleten: ptica rojena v gnezditvenem obdobju tekočega leta;
4. po prvem letu: odraščanec, rojen pred tekočim koledarskim letom, vendar ne vemo kdaj (ujet pred gnezditvenim obdobjem).

Starostno imenovanje galebov glede na golitev oziroma obarvanost perja po Grantu pa je tako (P.J. Grant, Gulls):

- juvenilen: mladosten primerek v obdobju od celotne operjenosti do prve golitve;
 - 1-leten zimski: ptica v obdobju od prve golitve do naslednje golitve - druge;
 - 1-leten poleten: ptica v obdobju med drugo in tretjo golitvijo.
- perna leta se ne enačijo s koledarskimi leti.
Starostna obdobja galebov se dajo določevati na osnovi različne obarvanosti perja po posamezni golitvi.

Begavec je ptica tiste starostne stopnje, ko še ne leti. Leteti pa ne more zaradi še nepopolnega perja. Mladosten (1-leten, juvenilen) je osebek s sposobnostjo letenja, ima torej razvita letalna peresa. Galeba v danem časovnem obdobju ne moremo enačiti z begavcem in mladostnim primerkom hkrati, ker se izključujeta.

Galeba na fotografijah sem si dobro ogledal, ga primerjal z nekaterimi svojimi fotografijami ter s fotografijami in risbami v Grantovem priročniku.

Iz primerjave fotografij in iz lastnih izkušenj trdim, da gre na fotografijah nedvomno za mladosten (prvoleten, juvenilen) primerek, ne pa za dobro operjenega begavca, kot ga imenujeta avtorja.

Za mladostne osebe je značilno, da morejo leteti (tudi dobro operjeni begavci frčijo po nekaj metrov in se praviloma zadržujejo ob vodi, kamor v primeru nevarnosti tudi stečejo).

Za ilustracijo nekaj primerov iz dosedanjih opazovanj:

Konec junija in v začetku julija sem opazoval mladostne rečne galebe tudi 30 km zračne linije od najbližjega znane gnezdišča.

Galeb begavec, obročkan 2.6.84 na otoku Ptujskega jezera, je bil najden 10.8.84 mrtev v severni Italiji pri mestu Pavia, kar predstavlja oddaljenost okrog 550 km zračne linije.

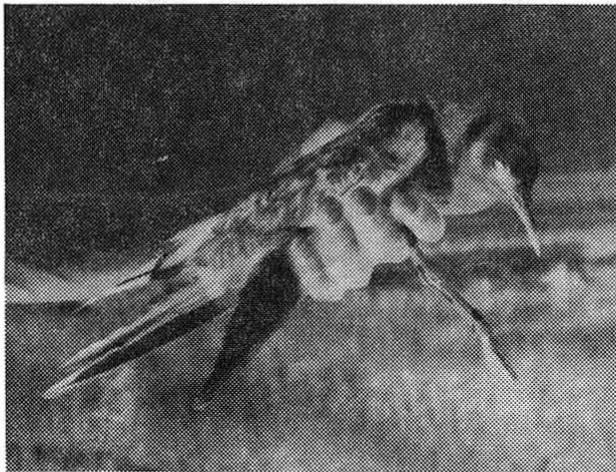
Galeb na fotografijah je videti oslabelel. Možno je, da gre za izčrpan osebek, ki zaradi izčrpanosti ali bolezni ne more leteti. Takšne oslabelele mladostne galebe sem sam večkrat srečeval na Ptujskem jezeru in v strugi Drave.

Podobno dogodivščino s srebrnim galebom mi je sporočil Iztok Geister: "V kraju Nerezine na Lošinju, kjer sem se mudil med 11.7. in 21.7.1980 sem nekega jutra na otočku poleg kopališča opazil povsem operjenega mladostnega srebrnega galeba. Brez posebnega truda sem ga ujel in obročkal. Na omenjenem otočku srebrni galebi sicer ne gnezdi. Ko sem ga potem vrgel v zrak, je nerodno poletel na obalo, kjer je tudi pristal". Možno je, da je v Sečoveljskih solinah ulovljeni rečni galeb priletel od kod drugod.

Pogledati si moremo še poglavje o nedvomni gnezditvi na nekem področju. Ta ključ je na vseh formularjih gnezditvenega OA, in na 167.strani Geisterjevega priročnika Slovenske ptice. Zatorej ga ne bi ponavljal.

Po vseh teh navedbah zaključujem, da najdba mladostnega rečnega galeba v Sečoveljskih solinah ne more biti nedvomni dokaz za gnezditve.

Mnenja sem, da moramo vendarle biti dovolj kritični pri sprejemanju odločitev, ko še nimamo vseh dokazov v rokah.

14. Begavec ali poletenec rečnega galeba? (I.Škornik)
 14. Downy young or recently fledged specimen of the Black-headed Gull?

Sicer sem pa prepričan, da bodo primorski kolegi že letos našli v Solinah trdnjše dokaze o gnezditvi rečnega galeba v tem delu Slovenije.

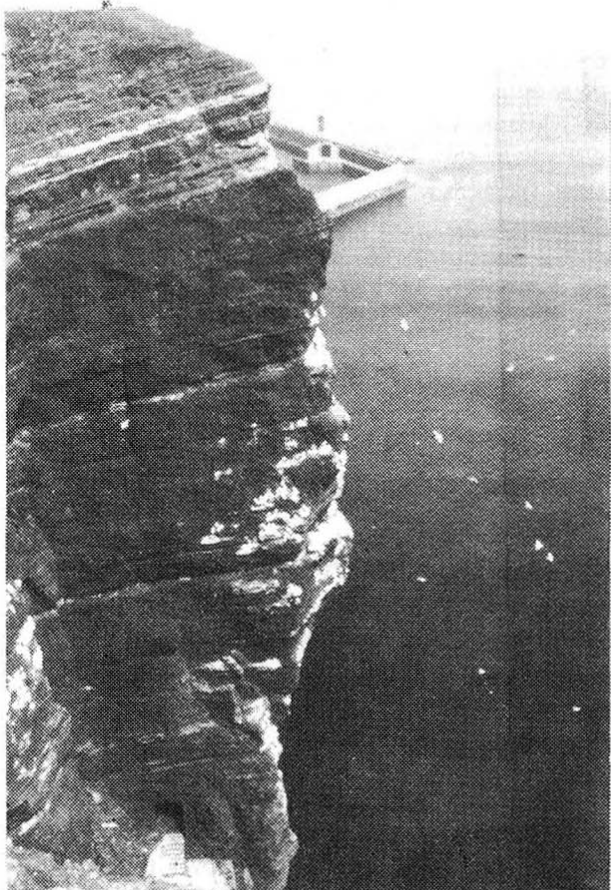
Franč Janžekovič
 Bukovci 27
 62281 Markovci pri Ptuj

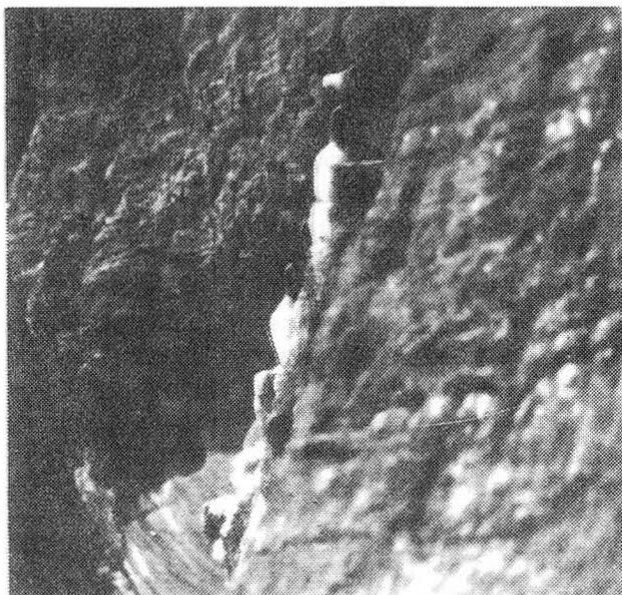
Previdnost je mati modrosti Best to be on the safe side, it saves trouble in the end

Iztok Geister

V št.17-18 sem objavil fotografijo skrivnostnega galeba. V naslednji številki sem zapisal, da je na fotografiji triprsti galeb *Rissa tridactyla*. Isti, čeprav še nekoliko povečan posnetek sem uporabil tudi pri članku Pojavljanje triprstega galeba *Rissa tridactyla* na Štajerskem, s čimer sem hotel ponazoriti videz ptice med letom. F.Janžekovič, avtor tega članka in očitno že dober poznavalec galebov, me je po izidu opozoril na verjetno nepravilno determinacijo tega galeba. Motila ga je zlasti belina na konicah prvih letalnih peres, tako da je domneval, da sem ga morda zamenjal s sivim

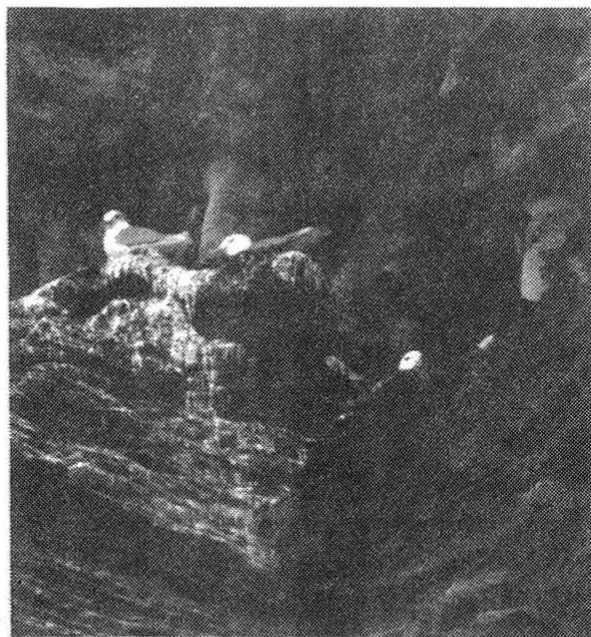
15. Rezervat Lummenfelsen na otoku Helgoland - erodirana stena iz pisanega peščenjaka (I.Geister)
 15. Lummenfelsen reservation on the Helgoland Island - eroded wall of Coloured sandstone (I.Geister)

16. Tenkokljune lumne Uria aalge, spodaj se vidi perut triprstega galeba *Rissa tridactyla* (I.Geister)
 16. Guillemots (*Uria aalge*); Kittiwake's wing *Rissa tridactyla* is seen below (I.Geister)

galebom *Larus canus*. Ko sem vprašljivega galeba zatem na originalu pogledal pod lupo, sem zgrožen zagledal srebrnega galeba *Larus argentatus*. Kako neki je lahko prišlo do takšne začetniške zamenjave, boste vprašali.

17. Gnezditvena kolonija triprstega galeba *Rissa tridactyla*. Kaj pa glavi skrajno desno? (I.Geister)
 17. Breeding Kittiwake's (*Rissa tridactyla*) colony. And what about those two heads on the extreme right? (I.Geister)

18. Zdaj vidimo tudi kljune; ptici na desni sta par lednih viharikov *Fulmarus glacialis* (I.Geister)
 18. Now we can also see the bills; the two birds on the right are Fulmars (*Fulmarus glacialis*) (I.Geister)

Posnetek je nastal spomladi leta 1974 na otoku Helgoland v Severnem morju, kjer na znamenitih "Lummenfelsen" poleg tenkokljunih lumen *Uria aalge* in lednih viharikov *Fulmarus glacialis* gnezdiijo v velikem številu predvsem triprsti galebi *Rissa tridactyla*. Sem ter tja se mimo gnezdilne kolonije spreleti tudi srebrni galeb *Larus argentatus* in upleni kakšno nezavarovano jajce. Najbrž sem ga fotografiral prav v rezervatu, z leti pa sem nanj pozabil in ga, ne da bi se prepričal, kaj je na posnetku, vzel iz arhiva pod oznako Helgoland. Ker je na originalu galeb velik le 3 mm, površno gledano že tedaj ni bilo videti podrobnosti, kasneje pa tudi ne posebnih razlik. Pod lupo pa je nasprotno jasno videti rumene noge (namesto črnih kot pri triprstem), belo liso pod vrhom prvega in drugega letalnega peresa (namesto na konici petega in šestega kot pri triprstem) in celo rdečo piko na rumenem kljunu. Kaj naj, razen da se avtorju in bralcem opravičim, še rečem k tej narodni zamenjavi? Da je to dokaz več, kako potrebna je pri določevanju galebov še kako velika previdnost!

Triprstega galeba v letu (razen od daleč ob steni) v svoji diateki žal nisem našel. Izbrskal pa sem nekaj zanimivih prizorov iz helgolandskega skalojva. Z reportažo naj bi se vsaj malce odkupil za svojo malomarnost.

Obroček ni vse: kobiličar
Locustella naevia
The ring is not everything:
Grasshopper Warbler *Locustella*
naevia

Dare Šere

Kot omenjam v rubriki iz ornitoliške beležnice *Acrocephalus* 29 : 43 se z navadnim kobiličarjem še največkrat srečujemo obročkovaletci, ko se le-ta ujame v mrežo. To se zgodi velikokrat po naključju, vendar ne pogosto. Izjema je bilo leto 1985, ko se je v Sečovljah ujelo kar 12 primerkov. Zaradi lažjega pregleda si ogledjmo tabelarični prikaz podatkov o ujetih navadnih kobiličarjih v letu 1985.

žini peruti (62 - 67 mm) lahko te podatke primerjamo : Svensson (60 - 68 mm) N=57 in Williamson (57 - 68 mm). Podatki o teži se gibljejo med 12 in 15 grami, Williamson (11 g - 16 g, 9 g). Zanimivi so tudi podatki o starostni strukturi ujetih navadnih kobiličarjev. Iz tabele je razvidno, da je bil ujet samo eden adulten ali večleten (Ad) primerek, medtem, ko so bili vsi ostali primerki (13) prvoletni (1y). Starost smo določili na osnovi obrabljenega ali svežega perja in po prisotnosti treh pik na jeziku pri prvoletnih primerkih. Večletni primerki teh pik nimajo (Svensson 1984).

LITERATURA

Svensson, L. (1984) Identification Guide to European Passeriformes,

Oznaka obročka	Datum	Kraj	Dolžina peruti	Teža	Starost (Euring koda)	Obročekovalec
Ljubljana						
A 205138	31.8.85	Sečovlje	64 mm	12 g	1y (3)	D.Šere
A 205142	"-	"-	64 mm	12 g	1y (3)	"-
A 205150	"-	"-	62 mm	14 g	1y (3)	"-
ST 605	"-	"-	67 mm	13 g	1y (3)	T.Jančar
A 203145	1.9.85	Sečovlje	64 mm	12 g	1y (3)	"-
A 205282	2.9.85	"-	62 mm	15 g	Ad (2)	D.Šere
A 205287	"-	"-	63 mm	13 g	1y (3)	"-
A 205297	"-	"-	66 mm	13 g	1y (3)	"-
A 205599	17.9.85	Sečovlje	64 mm	15 g	1y (3)	"-
A 205600	"-	"-	67 mm	15 g	1y (3)	"-
A 178995	2.10.85	Sečovlje	64 mm	-	1y (3)	Z.Mesesnel
	3.10.85	"-	64 mm	13 g	1y (3)	D.Šere
A 206248	10.10.85	Črna vas	63 mm	12 g	1y (3)	"-
Zagreb						
H 4513	9.8.85	otok Pag	63 mm	12 g	1y (3)	D.Šere
H 4933	22.8.85	"-	63 mm	14 g	1y (3)	"-

Na osnovi zbranih podatkov v letu 1985 lahko sklepamo, da se je navadni kobiličar pojavil na selitvi že v začetku avgusta (9.8.1985) in da je številčno na vrhuncu konec avgusta in v začetku septembra. Zadnji primerek je bil ujet 10.10.1985. Ta podatek je zanimiv tudi zato, ker je bil navadni kobiličar za obdobje 1972 - 1982 v Stožicah ujet najkasneje 1.10.1976 (Šere 1982). Na osnovi naših zbranih podatkov o dol-

Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm. Šere D. (1982): Ptiči Stožic pri Ljubljani, 1972-1982 - faunistični pregled, obročkanje in najdbe. *Acrocephalus*, 13-14:17.

Williamson, K. (1976): Identification for ringers. The Genera *Cettia* *Locustella* *Acrocephalus* and *Hippolais*. Revised Edition. British trust for ornithology.

Dare Šere, Langusova 10, 61000 Ljubljana

**Poročila od koderkoli: Maribor
Ankaran
Reports from here and there:
Maribor, Ankaran**

MARIBOR (Meljska akumulacija)

Meljska akumulacija je majhno, na najširšem delu približno 200 m široko akumulacijsko jezero, nastalo z zajetvijo Drave v Melju, ki je od centra mesta oddaljeno le kak kilometer. Kljub svoji legi pa je jeseni in pozimi zelo zanimivo.

Proti koncu oktobra so se na akumulaciji začele zadrževati prve jate sivk *Aythya ferina*, čopastih črnih *Aythya fuligula*, mlakaric *Anas platyrhynchos* črnih lisk *Fulica atra*, malih ponirkov *Tachybaptus ruficollis* in rečnih galebov *Larus ridibundus*, ki so bili redni gostje vso zimo.

24.10.1985 sem med večjo jato sivk opazil par kostanjevk *Aythya nyroca*. Spoznal sem ju po rdeče rjavi barvi telesa in izraziti belini pod repom.

28.11. sta počivala na vodi dva samca kreheljca *Anas crecca*, ki sem ju pozneje še večkrat opazoval.

2.12. je zjutraj sonce komaj prebijalo gosto meglo, ki se je vlekla nad Dravo. Ko pa se je začela megla dvigovati, je bil pogled na reko prekrasen. Med skupinami raznih rac in lisk je počasi plaval in se čedil samec navadnega zvonca *Bucephala clangula*. Megla je že popolnoma izginila; ko je izza jezu priletela velika rasa in se spustila na Dravo. Približal sem se ji in prepoznal samca velike žagariče. Rasa me je zagledala, splavala proti sredini reke, nato pa je odletela dalje.

16.12. sem med ostalimi racami opazil samico beloliske *Melanitta fusca* in samico rjavke *Aythya marila*, ki se je zadrževala na akumulaciji tudi še 19.12. Beloliske ni bilo težko prepoznati, rjavko pa sem prepoznal šele, ko je preplašena začela plavati in je bila lepo vidna bela lisa ob kljunu.

19.12. se je na akumulaciji zadrževal sivi galeb *Larus canus* v zimskem perju, "preslikan" iz Petersonovega priročnika.

30.12. sta me presenetila dva mala galeba *Larus minutus*, ki sta se živahno in nič kaj plašno spreletavala nad Dravo.

Šele 13.1.1986 sem opazil prve srebrne galebe *Larus argentatus* približno 50 jih je bilo.

17.3.1986 so se zopet pojavili zvonci, kar 7 jih je bilo. Poleg njih sem opazoval še dva čopasta ponirka *Podiceps cristatus*, enega v zimskem in drugega v poletnem perju.

POVZETEK

Očitno postaja Meljska akumulacija pomembna preletna točka, zlasti pozimi. Vendar pa se postavlja vprašanje, ali je za ptice varna. Kajti v industrijskih odplakah, ki jih je zlasti v zimskih mesecih Drava polna, je verjetno že poginila kakšna skupina ptic. Če še ni, pa se to prav lahko zgodi že prihodnjo zimo!

Andrej Bibič
Osojnikova 7
62000 Maribor

ANKARAN

Marca in aprila sem imel priložnost opazovati veliko vrst ptic, nekatere tudi precej redke.

11. in 13. aprila sem v močni burji, ki je prisilila mnoge selivke, da so prekinile selitev videl veliko števílo pastiric, predvsem rumenih *Motacilla flava*. Pri njih sem ugotovil kar tri podvrste: *Motacilla flava flava*, *Motacilla flava cinereocapilla* in *Motacilla flava feldegg*. Tedaj je bilo moč videti mnogo črnoglavih muharjev, kupčarjev, malih cip, malih deževnikov, malih martincev, repaljščice, šmarnice. Od ujed sem v teh dneh videl 5 primerkov rjavega lunja in dva primerka črnega škarnjika.

13.4.86 sem opazil v zraku sokola skrjančarja *Falco subbuteo*. Ptica je 50 m od tal oprezala za plenom. V Škocjanskem zatoku sem videl tudi rdečegrlo cipo *Anthus cervinus*, ki je čepela na poplavljevem poraslem terenu. Imela je že lepo rdeče obarvano grlo. Tam sem splasil rjavo čapljo *Ardea purpurea*, en primerek sem pa videl v Ankaranu. Ob lukii je počivalo 17 sivih čapelj *Ardea cinerea*.

21.2.86 sem na muljevem nasipu videl črnega dularja *Pluvialis squatarola* v družbi z malim martincom *Tringa hypoleucos*. Dular se je tod zadrževal skoraj cel mesec.

11.3.86 - sem na istem mestu videl pet primerkov velikega škurha *Numenius arquata*, ptice so počivale, kasneje so se pričele živahno hraniti.

7.4.86 sem ob ankaranski plaži videl malega škurha, ki je tam ostal tri tedne *Numenius phaeopus*.

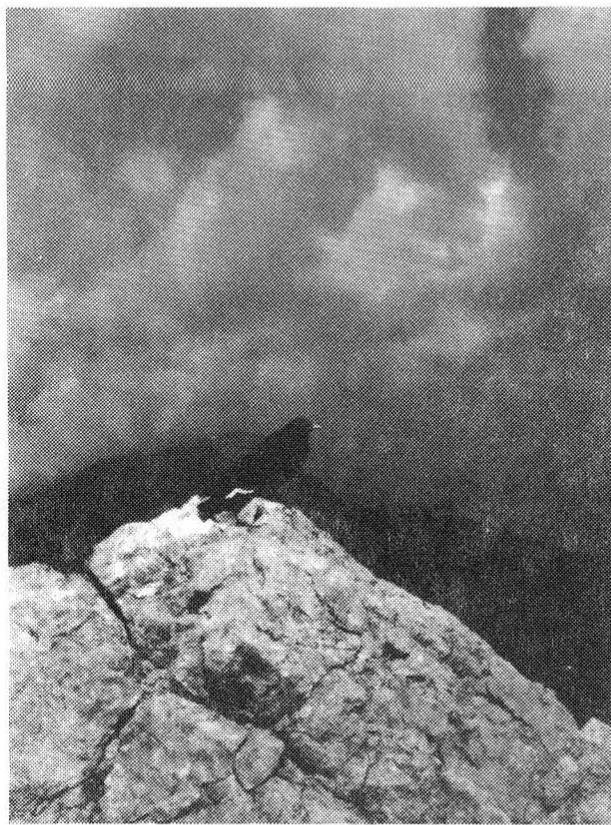
3.3.86 sem na morju ob bolnici Valdoltri videl primerek žametne race *Melanitta fusca*. Samec se je živahno potapljajal pri tem si je pomagal tudi s krili.

9.3.86 sem bil na Škocijanskem zatoku, kjer je bilo izredno živahno. Videl sem tele race: hreheljce, regeljce, dolgorepke, žlicarice, čopaste črnice, sivke in številne liske ter galebe. Na vodi sem opazil 42 gosi, od tega tri beloče gosi *Anser albifrons*, njivske gosi *Anser fabalis* in najštevilnejše sive gosi *Anser anser*. Sivo gos sem videl ponovno 19.3. in 26.3., vedno en sam primerek.

Miran Gjerkeš
Ivančna c. 17
66280 Ankaran

Skrivnostna fotografija Mystery photograph

Ptica na sliki v 30 št. *Acrocephalus* je delno albinistični kot *Turdus merula*. Okoliščine v katerih je bil najden, opisuje na strani 62 omenjene številke Andrej Kurillo, posnetek pa je napravil njegov oče Jurij.

Letna skupščina društva za leto 1986

Annual Association assembly for 1986

7.februarja 1987 smo se ponovno zbrali na redni letni skupščini Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. Poleg letnega poročila o poslovanju društva in izvolitve delegatov za Zvezo ornitoloških društev Jugoslavije smo poslušali dve predavanji z diapozitivi, utrinek s kasetofona in gledali film. Predavanji Ornitološki rezervat Hortobagy J.Gregorija in Skadarsko jezero B.Štumbergerja in T.Triarja sta obravnavali zanimivo tematiko, vendar se poslušalec ni mogel znebiti vtisa, da sta slabo pripravljena, kar se je videlo zlasti ob nekritičnem izboru diapozitivov, kjer se je bilo moč na trenutke tudi dolgočasiti. Domislica A.O.Župančiča, da lovce dokaže, kako ravno oni z neučakanim kleptom divjemu petelinu preprečijo, da bi se vrnil na vejo, s katere je bil poletel, bi padla na plodnejša tla na lovski skupščini. Njegov fragmentarni film o indijancih z Orinoka je tudi tokrat barvito sklenil to sicer doslej najbolj blede skupščino slovenskih ornitologov. Izток Geister, 64202 Naklo, Pokopališka 3

IV. konferenca ornitologov Jugoslavije The IVth conference of Yugoslav ornithologists

V novem Sadu je bila 13. in 14. decembra 1986 v organizaciji Komisije za proučavanje i zaštitu ptica Društva ekologa Vojvodine četrti konferenca ornitologov Jugoslavije. V prikupljenih prostorih Matice srbske se je zbralo 70 udeležencev iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije, razen Kosova in Makedonije.

Po dvodnevni razpravi so udeleženci konference sprejeli naslednje zaključke:

1. Priporočamo vključevanje jugoslovanskih ornitologov in njihovih društev v mednarodno zimsko štetje vodne pernate divjadi, ki jo organizira Mednarodni center za raziskovanje vodne pernate divjadi (IWRB - International Waterfowl Research Bureau).
2. Podpiramo iniciativo Mednarodnega sveta za zaščito ptic (ICBP - International Council for Bird Preservation) za popis za ptice pomembnih področij v Evropi (European Important Bird Areas Projekt) in predlagamo, da pristojni zavodi za varstvo narave v sodelovanju z ornitološkimi društvi dostavijo organizatorju spisek in zahtevani material za jugoslovanske lokalitete.
3. Zaradi izrednih ornitoloških in splošnih bioloških vrednot je potrebno trajno zavarovati lokalitete: Korab s konjoni Duboke reke, Hadzine reke in Radike, Donjo Lesnico, Demir Kapijo ter kanjona Babune in Crne reke.
4. Predlagamo naj bo Ornitološki zavod JAZU v Zagrebu koordinator za znanje ptic s perutnimi značkami, barvnimi obročki ipd. v Jugoslaviji.
5. Podpiramo iniciativo Ornitološkega zavoda JAZU v Zagrebu o osnovanju centralne banke ornitoloških podatkov v Jugoslaviji.
6. Tako imenovane "akcije uničevanja škodljivcev" (v prvi vrsti srak in sivih vran) mnogih lovskih družin in lovočuvajskih organizacij vodi do uničevanja mnogih legel, mladčev ter odraslih zaščitene ujed in sov.
7. Spremljanje biologije jastreb je pokazalo, da je ponekod še vedno razširjena ilegalna uporaba strupov (stirihnin, cianidi, ipd.). Udeleženci konference opozarjamo na ogromno škodo, ki zaradi zastrupljanja nastaja na populacijah teh vrst ptic.
8. Predlagamo skrajšanje lovne dobe za vodno pernato divjad in s tem usklajevanje z evropskimi državami, ki prednjačijo pri njeni zaščiti.
9. Ne podpiramo sokolarstva (lov s sokoli in drugimi ujedami) ker smo mnenja, da se ujede lahko umetno vzgajajo le v okviru znanstveno-raziskovalnih projektov.
10. Problematika škode, ki jo veliki kormoran *Phalacrocorax carbo* povzroča na ribnikih, naj se rešuje v sodelovanju z znanstvenimi institucijami in zavodi za varstvo narave z vzdrževanjem velikosti populacij na določenem nivoju. Udeleženci konference nasprotujemo predlogu, da se velikemu kormoranu ukine status zaščitene vrste.
11. Pozdravljamo iniciativo, da se na področju Skadarskega jezera, Ulcinja in ustja reke Bojane organizira postaja za spremljanje selitve ptic.

Za udeležence Četrte konference ornitologov Jugoslavije:

Tomi Trilar

Društveni program za leto 1987

Association program for 1987

1. Glasilo *Acrocephalus* naj bo periodično glasilo s štirimi številkami letno, oziroma dvema dvojnimi. Po možnosti naj izideta dve spomladi in dve jeseni.
2. Pri ornitološkem atlasu gnezdek Slovenije bomo zaključili s terenskim delom. Organizator Iztok Geister pa bo začel z dokončno obdelavo podatkov.
3. Nadaljevali bomo z delom za Zimski ornitološki atlas Slovenije - organizator Andrej Sovinc.
4. Nadaljevali bomo z opazovanjem gnezdenja sov - organizator Davorin Tome.
5. Nadaljevali bomo z opazovanjem skalnega goloba *Columba livia* v Sloveniji - organizator Peter Grošelj.
6. Nadaljevali bomo s spomladanskim opazovanjem petih vrst ptic selivk - organizator Tomi Trilar. V letošnjem letu bomo pripravili izpopolnjen obrazec in objavili dosedanje rezultate.
7. Z delom bodo nadaljevale društvene komisije in odbori:
komisija za ohranitev in zaščito mrtvih rokavov na reki Muri - predsednik Franc Bračko,
komisija za redkosti - predsednik Dare Šere, koordinator Andrej Sovinc,
komisija za fotografijo - predsednik Slavko Polak,
komisija za varstvo narave - predsednik Borut Štumberger,
terminološka komisija - predsednik Tomi Trilar in
odbor za zimsko štetje vodnih ptic - predsednik Franc Janžekovič.
8. Pripravili bomo 6 predavanj in 8 izletov. Vsak vodja izleta naj po izletu napiše krajše poročilo (po možnosti s sliko) za *Acrocephalus*.
9. Nadaljevali bomo s pripravo utemeljitev za zavarovanje nekaterih predelov Ljubljanskega barja.
10. V sodelovanju z Zavodom SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine bomo nadaljevali s pripravo utemeljitev za evropsko zaščito naših močvirij npr. okolica Ptuja, Ljubljansko barje, Cerkniško jezero, Sečoveljske soline..., ki so pomembnejša postajališča na selitveni poti ptic. Pripravo utemeljitev koordinira komisija za varstvo narave.
11. Pričeli bomo priprave za ustanovitev ornitoloških društev širom po Sloveniji, ki naj bi se združila v republiško zvezo.
12. Nadaljevali bomo z vključevanjem v aktivnosti za osnovanje Zveze ornitoloških društev Jugoslavije. Naša delegata v iniciativnem odboru sta Janez Gregori in Tomi Trilar.
13. Poglobljali bomo stike in sodelovali z nekaterimi društvi in organizacijami:
Društvo za zaščito, promatranje i proučevanje ptica Hrvatske,
Komisija za proučevanje i zaščito ptica Društva ekologa Vojvodine,
Ornitološko društvo *Ixobrychus* Koper,
Zveza društev za varstvo in vzgojo ptic Slovenije,
Zveza društev za varstvo okolja Slovenije.
Gibanje znanost mladini ...
14. Sodelovali in usklajevali bomo programe s sorodnimi organizacijami:
Prirodoslovni muzej Slovenije,
Zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine ...

VSEBINA

CONTENTS

Uvodnik	1	Editorial
Sivi hudournik <i>Apus pallidus</i> gnezdi v Istri	2	Pallid Swift <i>Apus pallidus</i> breeds in Istria
Gnezditelj malega muharja <i>Ficedula parva</i> v Krnici	9	Breeding of Red-breasted Flycatcher <i>Ficedula parva</i> at Krnica
Verjetno gnezdenje kovačka <i>Phylloscopus trochilus</i> v Kranjski gori	10	A possible breeding of Willow Warbler <i>Phylloscopus trochilus</i> at Kranjska gora
Mali strnad <i>Emberiza pusilla</i> ponovno ugotovljen v Sloveniji	11	Little Bunting <i>Emberiza pusilla</i> again confirmed in Slovenia
Spomladansko pojavljanje pegamov <i>Bombycilla garrulus</i> v Sloveniji	13	Vernal occurrence of Waxwings <i>Bombycilla garrulus</i> in Slovenia
Iz ornitološke beležnice:	15	From the ornithological notebook:
<i>Ardea purpurea</i> , <i>Botaurus stellaris</i> , <i>Mergus serrator</i> , <i>Podiceps auritus</i> , <i>Himantopus himantopus</i> , <i>Falco columbarius</i> , <i>Falco columbarius</i> , <i>Accipiter nisus</i> , <i>Columba palumbus</i> , <i>Columba palumbus</i> , <i>Asio otus</i> , <i>Upupa epops</i> , <i>Alcedo atthis</i> , <i>Sylvia borin</i> , <i>Emberiza caelandra</i> , <i>Acanthis flammea</i> .		
Ptiči poginjajo tudi na cestah	15	Birds dying also on roads
Kako smo opazovali sove v letih 1985-86	20	How we watched owls in 1985-86
Vprašanja ornitološkega atlasa: begavec ali poletenec?	21	Puzzles of the ornithological atlas: downy young or recently fledged?
Previdnost je mati modrosti	22	Best to be on the safe side, it saves trouble in the end
Obroček ni vse: kobiličar <i>Locustella naevia</i>	24	The ring is not everything: Grasshopper Warbler <i>Locustella naevia</i>
Poročila od koderkoli: Maribor, Ankar	25	Reports from here and there: Maribor, Ankar
Skrivnostna fotografija	26	Mystery photograph
Letna skupščina za leto 1986	26	Annual Association assembly for 1986
IV. konferenca ornitologov Jugoslavije	27	The IV th conference of Yugoslav ornithologists
Društveni program za leto 1987	28	Association program for 1987

SOZD

PETROL

